88. številka. V Ljubljani, v ponedeljek 14. aprila 1919. LII. leto.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izvzemši nedelje in praznike.

Inserati: Prostor 1 m/m × 54 m/m za navadne in male oglase 40 vin., za uradne razglase 60 vin., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvo:	
celoletno naprej plačan	K 84·—	celoletno	K 95·—
polletno	„ 42·—	polletno	„ 50·—
3 mesečno	„ 21·—	3 mesečno	„ 26·—
1 „	„ 7·—	1 „	„ 9·—

Novi naročniki naj pošljejo v prvič naročnino vredno ☛ po nakaznici. Na samo pismena naročila brez poslatve denarje se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon štev. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane. ☛ Rokopisov ne vrača. ☚

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Štrajk.

Hujskanje.

Štrajk na železnicah naj bi se torej začel. Dobro. Ustavijo se naj torej vsi dovozi živil, ustavi se naj dovoz surovin za tvornice in blaga za trgovine. Ustavi se naj trgovsko življenje, preskrba z vsem potrebnim in neha se naj z enim zamahom v svojih začetkih popravljanje petletnih vojnih [illegible]rot, ruševin, posledic. Zakaj? Za[illegible] hodijo po deželi brezvestni hujsk[illegible] lažejo železničarjem, da ni res, da dobe nove doklade s 1. marcem, ampak še le s prvim majem, in da jih ne dobe povrh dosedanjih prejemkov, ampak namesto njih. S to brezvestno lažjo so res zanesli neko razburjenje med organizirane.

Sredstva.

Država danes nima še dovolj sredstev, da bi ugodila tudi drugi zahtevi, namreč izplačala sila globoko segajoče nabavne prispevke. Nima pa zato sredstev, ker še nima državne banke, in državne banke nima, ker je tehnično čisto nemogoče napraviti tako banko v treh mesecih v sedanjih prilikah, ko denar nima vrednosti in ko je vse razbito in ko ni produkcije dovolj. Da cela stvar ne gre hitro naprej, niso zakrivili Srbi, ampak v prvi vrsti Lahi, ki s svojimi nesramnimi zahtevami zadržujejo delo pariške konference in s tem ves svet.

Država mora imeti časa, da si sredstva dobi. Železničarji sami dobro vedo, da se njihova lastna organizacija ni zgradila v enem dnevu, zato morajo uvideti, da se tudi državna organizacija po takšnem polomu v treh mesecih ne zgradi do popolnosti. To bi se reklo od pogorelca dan po požaru zahtevati, naj v pogorišču da prenočišče celi kopi gostov.

Obljube.

Vse radi priznavamo, da je železniško delavstvo v težkem položaju. Mi vsi zahtevamo od središnje vlade v Beogradu, da to uvidi, in če ne more pomagati, mora pooblastiti deželno vlado, da iz domačih sredstev dobi toliko, da pomaga železničarjem bodisi z denarjem ali pa, kar bi bilo še bolje, z blagom. Toda deželna vlada rabi ravnotako časa, da se glede vsakega takega načrta z železničarji dogovori in načrt izvede. V 24 urah ni mogoče napraviti nobene stvari, ki bi imela trajno vrednost. Res je, da imajo obljub dovolj. Toda avstrijske obljube so bile dane z namenom, da jih nikdo ne drži. Naša vlada z obljubami ni tako radodarna, zato ker jih hoče držati. Izsiljena obljuba nima vrednosti. Železničarji naj ne pozabijo, da štrajk onemogoči sporazum in da onemogoči vsake obljube, da pa njim ne prinese n o b e n e koristi.

Posledice štrajka.

Omenili smo, da bi štrajk uničil pričetke gospodarskega življenja in silovito udaril najprej samega delavca, ker bi se ustavili vsi obrati, ravno tako pa tudi podjetnika, kmeta, uradnika itd. Izpodkopal bi mir državi, toda napravil bi nekaj še hujšega: Vzel bi nam našo državno samostojnost. Antanta vozi svoje vlake preko našega ozemlja. Antanta se boji boljševizma. Zato nastopa strogo proti vsakemu sličnemu poskusu, zlasti pa še v zemlji, ki jo ima neposredno na meji. Štiriindvajset ur po izbruhu štrajka smemo pričakovati, da nam v imenu Antante Lahi zasedejo Ljubljano in Maribor in vprašanje je, kdaj jih spravimo zopet ven. Železničarji bi v tem slučaju prišli iz dežja pod kap. Naj se samo spomnijo, ali imajo železničarji v Trstu boljšo plačo in več hrane kakor naši, — da ne govorimo o onih zaporih, v katere so Lahi vtaknili organizirane železničarje in jih zaklepali v nje po več dni brez hrane. Če želite, da vas bodo laški tenenti dali karabinerjem, da vas bodo suvali s kopiti pušk za eno liro na dan, potem le hitro štrajkajte. Kmalu se vam bo stožilo po svobodi v Jugoslaviji in po prehrani, ki jo imate sedaj za drag denar, ki jo pa pozneje za noben denar ne boste dobili.

Sklicujete se na vojaštvo. Ali hočete, da moramo vzeti vojaštvo s severne meje in da pustimo nemško - avstrijskim boljševikom, da pridejo z orožjem v roki v Ljubljano in se tu združijo z laškimi arditi?

Odločilna borba?

Mogoče bi to ugajalo onim hujskačem, ki so plačani z nemškim in laškim denarjem, ki dobro žive za te Judeževe lire in krone, in ki hodijo po progi in po mestih, da hujskajo železničarje, da jih spravijo ob razum in da uničijo vse ono delo, ki so je izvršile od prevrata naprej vse stranke in v prvih vrstah ravno železničarji. Mogoče bi takšna odločilna borba ugajala onim, ki bi radi zažgali hišo nad lastno glavo, da ukradejo sostanovalcu iz omare, kar mislijo, da je notri. Tudi takšnih hujskačev nam je poslala stara Avstrija. Mnogo je ljudi, ki so nezadovoljni in ki bi radi v enem dnevu imeli vse tako, kakor je bilo pred vojno, promet in moko, mast in vino in bel kruh in ki mislijo, če začnejo s svojo »odločilno borbo«, da bodo potem takoj vse žitnice polne in vsi želodci siti. Laških bajonetov pred našimi vratmi pa ne vidijo, ker se jim od jugoslovanske svobode preveč blišči pred očmi. Mogoče bi taka »odločina borba« bila prav dobro došla onim dvem laškim železniškim uradnikom, ki sta včeraj prišla v Ljubljano gledat, ali bo štrajk ali ne in koliko vojaštva, železniškega uradništva in delavstva bi Lahi morali za začetek poslati k nam.

Pogajanja.

Kakor čujemo, bo središnja vlada v Bogradu jutri brzojavno povabila delegate železničarjev v Beograd na pogajanja o tem, kako bi se njihovo stanje dalo hitro in uspešno olajšati tako, da bi bistvene in upravičene zahteve bile izpolnjene brez škode za državo in na zadovoljnost vseh prizadetih.

Samo še dva mesca!

V Parizu je prišlo do velike nezadovoljnosti s konferenco. Oni sami uvidevajo, da tako ne gre več dalje. Laško-jugoslovanski spor se približuje nekakšni kompromisni rešitvi, kompromisni bolj v francoskem, kakor v našem zmislu. Takrat se odpre s priznanjem naše države tudi potrebni kredit za omogočenje reguliranja valute. Tu pa tiči glavni vzrok za dosedanje težave in edino sredstvo, ki nam omogoči potrebno preskrbo širokih slojev. Če bi se polom na Piavi zavlekel samo še tri dni, bi bil prišel polom pri Lahih. Jugoslavija bi se bila vseeno ustanovila in Avstrija vseeno razpadla, toda istočasno z Italijo. Danes je položaj sličen. Zmerne stranke v Italiji in Franciji bodo dobile premoč toliko nad radikalno kolikor nad imperijalistično strujo. Mi se sedaj ne smemo razleteti, ker bi to pomenilo, da kličemo k nam laške in francoske regimente in da dajemo iznova meč in moč v roko onim, ki so meč in moč dovolj dolgo imeli v rokah in za katere je že čas, da oboje odložé v roke ljudstva, ki noče porabiti svojo moč za to, da skuje iz meča plug in kladivo.

Polom boljševizma.

Danes klicati pri nas boljševizem, bi bilo podobno, kakor zastrupljati se s samomorilnim namenom in se izključevati iz človeške družbe, sproti uničevati še ono, kar nam je ostalo in ono, kar smo začeli stvarjati iznova. O Italiji smo mislili, da ji bo boljševizem potrl. Toda položaj je bistveno drugačen. Italijanski vojak maršira, tudi če delavec položi orodje in če stavka. Zgodilo se je drugače, kakor so mislili boljševiki in levo radikalno krilo socijalnih demokratov, ki koraka ž njimi vred v svojo pogubo. Štrajk v Rimu se je ponesrečil, deloma ga je ubilo javno mnenje, deloma so ga udušili s silo. Generalni štrajk v Italiji je končan, delavsko gibanje je znatno oslabljeno. Boljševiki so škodovali delavski organizaciji in so s svojim ponesrečenim poskusom znatno ojačili svojega nasprotnika, namreč laški imperijalizem. Posledice tega poraza zadenejo tudi Jugoslovane: Naš nasprotnik je bolj močan in mrzel tuš je prišel na razbeljene glave vseh onih, ki so vpili, da laški vojak ne bo marširal proti laškemu delavstvu. Laški vojak pa je marširal in bo storil to toliko raje proti — slovenskemu delavstvu.

Solidarnost!

Nikdar ni bilo jasneje, kar smo vedno trdili: Organizacije in stanovska borba pomenijo delo za boljše prejemke, izboljšanje gospodarskega stanja, razredna borba pa to uničuje. Ravno mednarodni interesi zahtevajo, da se najprej ojačajo narodne organizacije. V prehrani, v valuti, v zaslužku, v prometu, v upravi, v narodu, v državi smo navezani drug na drugega, vojak in lavec, kmet in trgovec, uradnik in vsi drugi sloji. Delavstvo danes nima drugačnih interesov. Živeti mora in zaslužiti, ker je to njegova pravica. Kar je mogoče, se bo storilo. Kar ni mogoče sedaj, pride v doglednem času, ako delavstvo tega s nepremišljenimi koraki samo sebi ne onemogoči in ako samega sebe ne vrže na cesto, da bodo po njem in po nas hodila kopita laških konj.

Dobrepolje. — Hura!

V Dobrepoljah se je vršil veličasten shod VLS. Zakaj je bil veličasten? Mi vidimo, da prinaša glavno glasilo VLS poročila o tem shodu, dasiravno bijejo resolucije lastno stranko po ustih in nasprotujejo zlasti ne samo načelom lojalnosti in političnega poštenja, o katerih se zadnje čase toliko piše, ampak nasprotujejo zlasti tudi držanju vodstva stranke in parlamentarne delegacije VLS, Jugoslovanskega kluba in strankinega načelnika dr. Korošca. Stranka je v Narodnem predstavništvu in v kabinetu, ki temelji na njem, resolucija v Dobrepoljah pa poziva isto vlado, v kateri sedi lastna stranka, naj n e m u d o m a razpiše volitve, češ, da imamo sedaj absolutizem. Celo tako daleč je šel gosp. Škulj v delu proti lastni stranki, da Narodnega predstavništva sploh ne priznava, dasi ga nikdo ne razume drugače, kakor začasno zakonodajno telo in dasi je VLS z nami sodelovala takrat, ko smo šli v Beograd in ko je Narodno veče samo predložilo zahtevo, naj se konstituanta skliče šest mesecev po sklepu miru. Ali je morda Beograd priv, da mir še ni sklenjen? Stranka se je lojalno zavezala, delati za jedinstvo naroda in države in njeno vodstvo v slovenski deželni vladi in v državni središnji vladi lojalno izvršuje to obljubo, toda hujskači po deželi te obljube ne izvršujejo, ampak rujejo proti državi in proti narodnemu jedinstvu, izražajo se na pr. v osebnem pogovoru, da zato ne kupijo kraljeve slike, »ker se ne vé, kaj še pride«, oni ščuvajo neuko ljudstvo z resolucijami, kakor je dobrepoljska, s katero ne priznavajo začasnega Narodnega predstavništva, in s podobnimi resolucijami, kakor ona proti kočevskemu okrajnemu glavarstvu, dasi je to okrajno glavarstvo krivcu resolucije dva dni poprej dalo zadovoljiva pojasnila. Končno smatramo za demagoško delo, ako se v resoluciji zahteva, naj takoj padejo cene in naj se takoj uredi denar. Gotovo je to želja nas vseh in če jo lahko sklicatelji shoda v Dobrepoljah tako hitro uresničijo, kakor so sestavili svojo resolucijo, bo finančni minister in cela vlada, državna in deželna, radi volje in z največjo naglico izročila vodstvo vseh državnih poslov ali pa vsaj financ sklicateljem tega shoda, da v smislu svoje resolucije naredijo dober denar in nizke cene. Ker pa to ne gre čez noč in se strokovnjaki trudijo že mesece in mesece in se bo stvar tekom tega leta tudi izboljšala, — končna ureditev je pa sploh samo mednarodno mogoča, — smatramo takšne resolucije za hujskanje in demagoštvo. Podobno demagoštvo je 12. resolucija, ki zahteva takojšnje podržavljenje vseh velikih obratov. Kakšni in kateri so ti veliki obrati? Kakšno je to podržavljenje? Kje je proračun? Kje je strokovna moč? Kakšen je gospodarski dobiček ali izguba? Kdo naj se tega podržavljenja udeleži? Kakšno vlogo naj igra pri tem kapital? Koliko državnega, koliko zasebnega, koliko inozemskega? Kakšne bodo obresti, kakšen zaslužek delavcev, koliko se investira, kam se bo prodajalo? Kje so tisti državni uradniki? Resolucije je lahko delati. Star pregovor pravi, da stavi lahko norec več vprašanj, nego more deset pametnih odgovarjati. Tudi resolucije se dajo tako delati. Toda tisti, ki dela takšne resolucije, ni učitelj naroda, ni njegov vodja, marveč ga zapeljuje, uganja demagogijo in zasluži, da — no, kaj zasluži? Zasluži sodbo in obsodbo vseh poštenih ljudi, ki jim je za narod več, kakor za stranko, vseh onih, ki se danes bore za obstanek naše države in naše svobode. Prepričani smo, da se nahaja med tistimi, ki obsojajo takšno demagogijo, tudi Jugoslovanski klub in njega predsednik, vodstvo stranke VLS in vsi, ki priznavajo začasno Narodno predstavništvo in ki hočejo sodelovati pri reševanju naših vprašanj, ne z resolucijami, ampak s pozitivnim političnim in gospodarskim delom. Kar nas je poštenih, smo sporazumni: V tem znamenju ne bomo nehali klicati: »Hura!« in pozivati vse poštenjake vseh strank na narodno delo, na ljudsko delo. Kregali se bomo med seboj, kadar bodo te naše naloge izvršene. Jugoslovanski demokrati, na plan! Hura!

„Vodilna ladja se potaplja...“

Te besede je napisal gospod R. Č. v »Napreju« na adreso ljubljanskega župana ter mu z njimi izpihnil zadnji košček revnega in onemoglega življenja! Gosp. R. Č. je preduševit, da bi se podpisani z njim prepiral, in za pravilno serviranje zajutrekov ima vsa svojstva, zatorej ni dvojbe, da si ne bode dal vzeti zadnje besede! Samo nekaj kratkih točk hočem pa vendar v ospredje postaviti, da »Naprej« ne bo zagazil v domišljijo, da mi je v resnici sapo zaprl in vzel življenje!

Proti naredbi, katera je bila razglašena v socijalno-demokratičnem listu, sem ugovarjal, da takih izjemnih določil, ki hočejo globoko posegati v zasebno last in zasebno svobodo, ne moremo sprejeti, č e n i s o i z d a n e v o b l i k i v e l j a v n e g a z a k o n a. Tudi v demokratični državi je zakon prvo, in brez zakonite preiskave in zakonite obsodbe, upam da nas ne boste obešali!

LISTEK.

Albert Sič:

Nekoliko o naši narodni noši.

(Dalje.)

Devojki so visele kite po hrbtišču, ženi pa spredaj po prsih. Pravoslavne žene so svoje kite nakitile s srebrnim, bogatejše tudi s preluknanim zlatim denarjem. Devojke svojih kit niso nakitile. Belokranjske rimokatoliške devojke so bile tudi brez nakita.

Nakit je bil znak žene in ženske zvestobe, nosile so ga le žene.

V Beli Krajini poznamo š e s t različnih takih nakitov: poljanski p o c e l j, vrhovska j u g l a, viniški g l a v n i r u b e c, adlešiška j a u b a in podzemaljska metliška j a l b a, ter semiško dobliški p u n t e k. (Hrvati imenujejo jalbe — p o c u l i c e.)

Da je tak nakit lepše stal na glavi, so vpletale Belokranjice v kite takozvane »u p l e t k e« ali »n a v e z« ali tudi »m a m e z« zvan. Upletki so bili ali navadno predivo, ali pa rdeče pobarvane prejine niti. Kite, v katerih so bili vpleteni »upletki«, so pritrdile s koščeno iglo, ki so jo zvale »š i l j a k«.

Čez teme na tilnik so si privezale gladko počesane lase, z razgrebico po sredini, z ozko porto, navadno rumene barve, okrašeno s ponarejenimi biseri.

Žumberčanke mitavke nosijo tudi v praznikih in ob svečanostih rdeče kapice. (Rdeče kapice so nosili v prejšnjih časih Poljanci - moški. Drugi Belokranjci pa »škriljanke - klobuke«.)

Poljanski »pocelj« je bila stožcu podobna, iz domačega platna narejena kapica. Pocelj je imel kleklano čelo (»furm«).

Vrhovska jugla je bila okrogla mrežasta kapica (kot jo imajo majhni dojenčki), po vrhu nje je bil »p o p l e t«.

V to kapico, »juglo«, so povezale svoje kite. Jugle so bile bele in črne. Viniški glavni robec je obstojal iz trikotne rdeče tkanine, in je imel spodaj bombaževe »štranjce« (resice). Štranjce so bile bele barve. Privezal se je glavni robec pod kite. Adlešička »javba« je bila okrogle oblike, iz domačega platna, rdeče in modro vezena.

Podzemeljsko metliška jalba je bila najlepša in njen »furm« umetno vezen - raličan. Njena oblika je bil polkrog iz domačega platna. Spredaj so bile našite čipke, ki so padale po temenu glave do čela. »Furm« je bil navadno črno raličan. Jalba je po mojem mnenju pristno slovenski znak z raličanim vezenjem.

Semiško dobliški »puntek« je kolobar iz rdečega bombaža in je pritrjen okoli kit s koščeno iglo, zvano »šiljak«. »Puntek« so nosile žene le v semiško dobliškem kraju, drugod ga nisem opazil. Mogoče kje v Istriji in na Goriškem.

Poljanski »pocelj« so nosile tudi Kočevarice, najbrže ponemčene Slovenke.

Vrhovska »jugla« se je nosila po nekod po vrbovskem kotoru in videl sem jo tudi pri rimokatoličankah v sredi Žumberka. »Jugla« je popolnoma podobna hrvatski »poculici«, le da ni »furm« na poculicah« raličan, ampak je tkaničan. Po Hrvatskem je v rabi »poculica« v Zagorju, krog Zagreba in sega v Slavonijo.

Vitniški glavni robec se razprostira od Črnomlja daleč v Liko do Otočca in Gospiča.

Adlešiška »javba« je pa izrecno adlešiškega značaja, ter ima na sebi nekaj slovaškega.

Te insignije žene in ženske zvestobe so prineli mladi nevesti, ki so ji sneli z glave svatovski venec, predno se s svojim ženinom odtegne svatovski družbi.

Nevesta - devojka je bila na ta način zasnažena, postala je sinova žena, v družini na sinaha.

Žal, da je vse to v Beli Krajini izumrlo. Izumira pa tudi zelo hrzo po Hrvatskem. Le zelo stare žene se še o vsem tem spominjalo, saj so tudi one odložile z glave vse znake zvestobe slovenske žene in položile spomine mladih, lepih, gotovo najlepših dni svojega življenja v škrinje in omare«.

Narodno nošo Belokranjic opisuje tudi Vatroslav Holz v »Slov. Narodu« z dne 24. novembra 1893 št. 270 pod naslovom »Potovanje križem domovine. — V Metliki«:

M l a d a Ž u m b e r č a n k a, d e k l i c a« (Žumberčani prebivajo vzhodno med Gorjanci in Metliko).

Na glavi ima rdečo kapico, lase spletene v jedno kito, viseče nje po hrbtu z upletki (upleteni denar, svetinje, školjke itd.), okoli vrata ima d ž e r d a n iz steklenih korald, na vitkem životu k o š u l j o (srajco) in s k u t o (janko) pisano prepasano, spodaj p r e g a č o (zastor) črno ali pisano, na nogah č a r a p e (nogavice) in o p a n k e, nosi v novejšem času tudi čižmice in pozimi kožuh.

Ž u m b e r č a n k a, ž e n a je enako oblečena, le lase ima spletene v dve kiti, katere na prsih nosi in na glavi jej pahlja bela, pri prav mladih ženah pa tudi ob robu pisana peča za lase ob sencih pripeta.

Marindolka ima zvezano belo pečo na glavi, dve kiti las na prsih z dragimi upletki, k o š u l j o in s k u t o, mali z o b u n (gilet), t k a n i c o (pas) z zlatom in srebrom prešito, p r e g a č o z velikimi resami (franžami), č a r a p e, o p a n k e. Po zimi nosi velik z o b u n in včasih torbo na rami visečo. V Marindolu se nosijo žene in dekleta (devojke) enako.

B o j a n k e v črnomaljskem okraju imajo isto nošo kot Marindolke«.

Pas imenujejo k a n i č a k, pečo — p o v e z a č o. Krog vratu nosijo »d ž i n d ž a r« (džundž).

N o š o t r ž a š k i h o k o l i č a n k posnemamo iz raznih virov.

Tržaške okoličanke so nosile na glavi bogato vezene p e č e, obrobljene s širokimi čipkami.

»J o p e« so segale do pasu in so bile narejene od črnega sukna. Spredaj so bile obrobljene z vijoličastim ali modrim baržunom. Sprednja roba sta bila nazven obrnjena. Jopa se ni zapenjala, bilo je videti lepo barvano ali snežnobelo naprsno ruto. Istotako obrobljeni in navzgor obrnjeni so bili rokavi ob zapestju. »Jopa je bila kratka, in se je nosila le pozimi. Po letu so bile okoličanke navadno goloroke terso rade kazale ob zapestju in na ramenih krasno vezena, lepo bela svoja »oplečja«, t. j. nekake do pasu segajoče srajce, katere so prišle pod modrc, da je bilo videti le rokave in nekoliko oprsja«.

K r i l a so bila živobarvna modra, temnomodra in črnordeča; spodaj so imela našite trakove. Krilu je bil prišit drugobarven moderc.

(Dalje prihodnjič.)

Če pa dobite zakon, ki bode obsegal, kar je obsegala »naredba« bodemo mi prvi, ki se mu hočemo ukloniti!

Drugo, kar bi socijalno-demokratični stranki — pri tem se pa nikakor ne vsedam na sodni stolec, kakor je to storil glede naše stranke gosp. R. Č. — pripomnil, so ti-le kratki stavki.

Vsaka stranka, ki se oprijemlje izjemnih določb, je reakcijonarna in tudi nedemokratična.

Vsaka stranka se mora pri svojih političnih ukrepih ozirati na pamet. Če je kaka stvar nespametna, ni nespametna samo pri naši stranki, ampak, če to je sklenila socijalno-demokratična stranka, tudi pri ti stranki. Nespametno in za resno stranko, kakor je socijalno-demokratična v mojih očeh, naravnost nedostojno je pa tisto večno hujskanje, tiste vsaj polu odkrite grožnje z boljševizmom in tiste grožnje s silovitostjo, katere sedaj dan za dnevom čitamo v glavnem glasilu JSDS. To glasilo dandanes ne pozna nobene državne avtoritete in na shodih socijalno-demokratične stranke je kralj Peter predmet največjega zasramovanja in posovanja! Ideja države se zanikava in med vrstami lahko čitamo, da je gospoda okrog »Napreja« prepričana, da deluje za revolucijo in da je revolucija namen njenega pisarenja.

Da vam na to pot ne morenosleditiindaodnaskajtakega zahtevati ne morete, to je vendar čisto jasno!

Velika napaka vsake stranke je, če precenjuje svojo moč. Gospodje pri »Napreju,« kadar jim poidejo drugi razlogi, se prav radi poprimejo ljudske mase — z eno besedo: ljudstva. Pri tem pa velja za nje kot nekaj neizpodbitnega, da za njihovo stranko stoje vse mase, kar jih je na Slovenskem, da za njimi stoji — z eno besedo — slovensko ljudstvo sploh. Podpisani prav zelo dvomi, da se s takimi domišljijami dajo doseči politični uspehi. Res je dandanes najlažja politika — politika zabavljanja, politika hujskanja in politika revolucionarnega kričanja. In če se s tako politiko združuje še nezdrava ošabnost, kakor jo kaže gospod R. Č. v »Napreju«, potem lahko nastanejo posledice, katere bi JSDS. morda sama najbolj obžalovala.

Nikakor ne prikrivam, da je dandanes mogoče, z večnim vpitjem po odločilnem boju, ki se baje bliža s hitrimi koraki, vsaj v Ljubljani dospeti do tja, da se bodo sproževale puške in revolverji ter da bo pokončanih nekaj človeških življenj in tudi precej premoženja. To se da brez dvojbe doseči; če pa bo iz tega pognala sovjetska republika, je drugo vprašanje. Naj gre meščanstvu še tako slabo, vse bi podpisani župan prenesel — pred eno stvarjo pa neprestano trepeče, t. j. za vsako človeško življenje, ki bi se na ljubljanskem tlaku pokončalo. Iz tega pa, prosim, da bi gg. sodrugi ne sklepali, da se morda tresem za lastno življenje. Če služi kakemu sodrugu v tolažbo, mi servirati zajutrek, ki bo skuhan iz takoimenovanega »modrega graha,« naj mi ga v božjem imenu skuha!

Kakor rečeno, pisanje v »Napreju«, kakor tudi govori po socijalno-demokratičnih shodih na deželi so po mojem prepričanju malo premišljeni. Lahko sicer socijalno-demokratični stranki tu in tam pomagajo do enodnevnega uspeha, trajnih uspehov pa ne bodo dosegli, ker je predvsem izključeno, da bi ententa, katere železne vrste stoje takorekoč pred Ljubljano, mogla mirno prenašati, da bi se v našem mestu zapričela kaka boljševiška republika. Če se je s pomočjo veljavnega zakona zamore uvesti, potem se bo tudi podpisani uklonil, ker je zakon prvi gospodar; naredba pa bi tudi tukaj ne bila vredna niti piškavega oreha!

Dr. Ivan Tavčar.

Politične vesti.

Politični klub JDS. ima svoj redni članski sestanek jutri v torek, točno ob 8. zvečer v prostorih strankinega tajništva.

Shod JDS v Trzinu. Včeraj popoldne se je vršil v Trzinu ustanovni občni zbor Krajevne organizacije JDS. Na shodu je poročal poslanec Adolf Ribnikar o zunanje in notranje-političnem položaju ter pojasnjeval delovanje parlamentarnega Demokratskega kluba. Na posamezna izvajanja poslanca Ribnikarja se še povrnemo.

Krajevna organizacija JDS za Laški trg in okolico je imela 30. marca svoj občni zbor. Kot zaupniki za glavno zborovanje JDS so se določili: gdč. Štefka Jerše, Karel Geiselreiter in Fran Šegula. Na to se je vršila volitev novega odbora. V odbor so bili izvoljeni Milan Brinšek postajenačelnik za predsednika, Karel Geiselreiter nadpivovaritelj za podpredsednika, Blaž Zupanc brivski mojster za tajnika, Malči Wisjak uradnica za blagajničarko in Nino Drobnič šolska voditeljica za blagajničarsko namestnico.

Odbor »Društva političnih preganjancev« ima sejo v četrtek, dne 17. aprila ob 8. zvečer v zadnji sobi »Narodne kavarne« v Ljubljani. Odbornike in odbornice vljudno vabimo, da se seje zanesljivo udeleže.

Nepotrebno razburjenje. G. profesor Vesenjak, poslanec onega Narodnega predstavništva, ki ga SLS po svojih resolucijah ne priznava, je napisal v včerajšnjem »Slovencu« člančič, čegar ostrin, zmerjanja itd. nočemo videti. Želimo namreč, da se takšne stvari urede sporazumno in osebno brez javnosti. Ali je naše poročilo o govoru bilo nepošteno in nelojalno, o tem ne gre sodba govorniku samemu. Iz uredništva bi samo pripomnili, da imamo v Beogradu svojega poročevalca, ki je bil takrat v parlamentu prisoten, ki pa ni poslanec. Sploh pa ne razumemo, kako je mogoče to poročilo smatrati za napad in celo za napad proti stranki. Naš poročevalec je poročal, da je govornik bil nekoliko neroden in da so Srbi protestirali proti čitanju govora. Če smatra VLS to za napad, smo mi vedno pripravljeni opustiti tudi take sicer nedolžne in majhne stvari. Seveda velja pa isto merilo za oba! Nočemo tu napisati, kakšno sodbo zasluži poročilo o »namenih in željah« poslanca Ribnikarja, tudi nočemo reagirati na notico »Vse za narod«, ki jo je napisal včerajšnji »Slovenec«. Kdor naših pristašev te notice še ni čital, tega prosimo, naj je ne čita, in kdor jo je čital, naj jo smatra za izliv bolne duše, ki je prišel v list brez vednosti glavnega uredništva in za katerega VLS ne nosi odgovornosti. Če bi VLS nosila odgovornost za ta članek, bi to značilo preklic vseh člankov lojalnosti, vseh zahtev in pismenih vlog. Ta članek samo ponovno dokazuje, kako potrebna je treznost in kako prav storimo, če neprestano pozivamo na skupno delo v sedanjem trenutku. V tem znamenju ne bomo prenehali s svojim klicem »Hura!«.

Izjava. Nisem sicer dolžan obešati na veliki zvon, ali in v čem obstoji moje žurnalistično delovanje. V pomirjenje g. poslanca Vesenjaka pa vseeno rad izjavljam, da nisem v nobeni zvezi s kritiko, ki jo je priobčil »Slov. Narod« o priliki njegovega govora v kreditni razpravi Narodnega predstavništva in da nisem dotičnega poročila ne pisal, ne inspiriral. Istočasno jemljem naznanje, jednako izjavo poslanca Vesenjaka glede napada na mene in smatram to jalovo zadevo s tem za končano. A. Ribnikar.

Naša posebna telefonična poročila iz Zagreba in brzojavna iz Beograda.

PRVA SEJA NOVEGA DEMOKRATSKEGA BLOKA.

Beograd, 12. aprila. Včeraj se je vršila prva seja novega Demokratskega bloka. Že ob 8. zjutraj so se zbrali člani starega Demokratskega kluba, pričakujoč svoje nove tovariše, ki so razpravljali v svojih dosedanjih klubovih prostorih. Ob pol 9. so prišli pod vodstvom ministrov Davidovića, Vulovića in Marinkovića v dvorano Demokratskega kluba člani bivšega srbskega opozicijonalnega bloka, burno pozdravljeni od strani članov Demokratskega kluba.

Podpredsednik Demokratskega kluba Grisogono je pozdravil novodošle člane z oduševljenim govorom, povdarjajoč historični pomen tega dneva, ko se demokratski elementi iz vseh pokrajin naše domovine zbirajo na edinstveno delo za prosveto naše osvobojene domovine. Podpredsedniku Grisogoni je odgovoril minister prosvete Davidović v daljšem govoru, v katerem je razvijal program demokratske politike in naglašal potrebo ujedinjenja vseh demokratskih elementov našega naroda. Govoru ministra Davidovića so vsi živahno pritrjevali. Nato je povzel besedo vodja naprednjakov poslanec Voja Marinković, ki je pozdravil tovariše iz Demokratskega kluba, pozivljajoč vse na energično vztrajanje in dolgotrajno delo. Tudi ta govor so spremljali poslanci z velikim zadoščenjem in odobravanjem.

Nato se je pričela razprava o nekaterih aktualnih političnih in taktičnih vprašanjih. Podpredsednik Demokratskega kluba Grisogono je v imenu dosedanjega predsedstva Demokratskega kluba dal agende predsedstva novemu klubu na razpolago. Nove volitve se bodo izvršile v klubu po Veliki noči. Nato je bilo sklenjeno, da se bo sej, ki se bodo vršile med parlamentarnimi počitnicami udeleževalo kolikor mogoče mnogo srbskih, hrvatskih in slovenskih poslancev novega kluba. — Organizacija teh velikih skupin je poverjena ministroma Pribičeviću in Davidoviću.

Po končani seji so šli člani novega kluba v dvorano Narodnega predstavništva korporativno, kjer se je pričela nato plenarna seja Narodnega predstavništva. Prihod članov novega Demokratskega bloka je zbudil pri vseh ostalih strankah velikansko pozornost. Novi tovariši so zavzeli v sejni dvorani prostore, ne glede na svoja prejšnja mesta. V parlamentarnih krogih se označuje ta dan kot velepomemben za nadaljne parlamentarno delovanje.

KRONSKI SVET.

Beograd, 12. aprila. Danes dopoldne ob 9. se je vršil pod predsedstvom prestolonaslednika regenta Aleksandra kronski svet, katerega so se udeležili vsi ministri. V poslanskih krogih se govori, da se je bavil kronski svet poleg važnih vojaških vprašanj tudi z vprašanjem uradniških plač in prehrane.

PROTIĆ O NOVEM DEMOKRATSKEM KLUBU.

Zagreb, 13. aprila. Današnji »Obzor« poroča iz Beograda, da je ministrski predsednik Stojan Protić podal v radikalnem klubu izjavo, da ma je minister Svetozar Pribičević osebno izjavil, da nova stranka ne misli glasovati za nezaupnico Protiću in ne bo nastopila proti sedanji vladi. V slučaju, ako bi došlo do opozicije novega bloka, bi podalo celotno ministrstvo svojo demisijo. List dostavlja, da je opažati med zastopniki iz Bosne nekako nezadovoljstvo, ker so mislili, da bo nova JDS pristopila staroradikalni stranki, zato bi moralo onih 18 članov Demokratskega kluba iz Bosne izstopiti iz Pribičevićeve stranke. (Po naših informacijah so bili le 4 člani DK nezadovoljni.)

IMENOVANJE.

Zagreb, 13. aprila. »Jutarnji List« poroča, da je ban poveril začasno upravo poverjeništva za pravosodje nadzorniku kraljevih zemaljskih kaznilnic dr. Nikolu Ogorelici.

PREPOVEDAN LIST.

Zagreb, 13. aprila. »Jutarnji List« poroča, da je policija zabranila izdajanje lista »Slobodna Riječ«, organa socijalistične levice, katerega prva številka bi morala iziti že minuli četrtek v Zagrebu.

SARAJEVSKI ŠKOF PROTESTIRA.

Sarajevo, 13. aprila. Škof dr. Sarić je obiskal včeraj provincijala dr. Andrića in več uglednih sarajevskih meščanov ter predsednika bosanske vlade Atanaza Šolo, kateremu je vročil tudi spomenico, v kateri protestira proti zatiranju krščanskih Hrvatov v Bosni. (No, to »zatiranje« bi radi videli!)

ČASI SE IZPREMINJAJO.

Zagreb, 13. aprila. »Jutarni List« poroča iz Sarajeva, da je dospel na poti v Cetinje v Sarajevo polkovnik Martinović, ki je leta 1914 zapovedoval vojski, ki je bila prodrla do Sarajeva.

ORGANIZACIJA SEPARATISTOV.

Sarajevo, 13. aprila. »Srpska Riječ« poroča, da se je iz Beograda vrnil dr. Vukanović, ki se je mudil z dr. Nikolinovičem v Beogradu, da se pogaja s srbskimi radikalci radi organizacije radikalne stranke v Bosni.

GLAVNA SKUPŠČINA SRBSKEGA SOKOLA V ZAGREBU.

NO. **Zagreb,** 13. aprila. Danes popoldne ob 3. se je vršila v Zagrebu glavna skupščina srbskega Sokola, na kateri je bil soglasno sprejet predlog, da se iz naslova črta v znak našega ujedinjenja naziv srbski in se društvo od sedaj naprej imenuje Sokol v Zagrebu. Vsled tega so se sprejele nekatere spremembe pravil, nanašajoč se na vse tri dele našega troedinega naroda. Za starosto tega sokolskega društva je bil izvoljen dr. Srgjan Budisavljević.

ZOPET VZPOSTAVLJEN ZNAČAJEN URADNIK.

Sarajevo, 13. aprila. Za poverjenika pravosodja bo imenovan bivši predsednik senata Farkaš, ki je bil svoječasno od avstro-ogrske vlade vpokojen, ker ni hotel na vladni komando obsojati nedolžne bosanske žrtve krvavega režima.

ČIŠČENJE.

Sarajevo, 13. aprila. »Srpska Riječ« poroča, da je Srskić izstopil iz Demokratskega kluba, ker se ne strinja s fuzijo s srbskim opozicionalnim blokom. Iz stranke nameravata baje izstopiti tudi Vojeslav Šola in Šerif Arnautović. (K temu poročilu dostavljamo, da dr. Srskić ni član Demokratskega kluba ter sploh ni poslanec. Pač pa je res, da se je oddaljil od stranke in se bo najbrže pridružil radikalcem. Vojeslav Šola je od nekdaj bil radikalec in ima zlasti intimne zveze s Pašićem. Šerif Arnautović je star avstrijski priganjač, ima nešteto grehov iz vojne dobe na kosmati vesti in je ena najbolj kompromitiranih oseb v Bosni. Vsled tega sploh ni bil prejet v stranko, zato tudi ni mogel izstopiti. Za nas bi bila največja nesreča, če bi se sploh kdaj družili z ljudmi podobne vrste.)

Neodrešena domovina.

Zapirajo. LDU. Split, 11. aprila. (DDU.) V Zadru so Italijani zopet započeli z aretacijami v velikem štilu. V torek, dne 8. t. m. v rano jutro so aretirali med drugimi nadzornika poljedelstva Stanka Ozaniča, namestnega uradnika Vidoviča, trgovca Božo Martinca, brata odvetnika Kozula, Jova Razkoviča, uradnika Gjidera in 60letno gostilničarko Mando Baskovičevo. Prilikom aretacije so spremljali karabinerje člani zadrskega italijanskega društva »La Giovine Italia«, ki so kakor besni udrli v stanovanja aretirancev. Zgoraj navedene osebe so Italijani deportirali v Jakin. Vzrok deportacije je nepoznan.

Dr. Podgornik in komisar Berbuč, o katerih so poročali naši listi, da je njuno mučeništvo končano in da sta bila izpuščena na svobodo, se nahajata še vedno internirana v Palmanovi. Njiju položaj se ni izboljšal.

Razstava »barbarov« v Trstu. — Pred kratkim so zaključili razstavo tržaških upodobljujočih umetnikov, ki so razstavili svoja dela v »Permanente«. Zanimiva so imena teh tržaških umetnikov, ki so po večini »pristne« krvi Romula in Rema. Svoja dela so razstavili: Bergogna (Verkonja), Bressan, Cernivec (Černivec), Croatto (Hrovat), Croci, Furlan, Grimani, Krammer (!), Igon (Žigon), Marussi (Marušič), Orell (Orel), Parin, Passauer (!), Th.mmel (!), Tominz (Tominc), Sambo, Sofianopolo (Grk), Westry (Čeh), Levi (Žid), in Rovan. — Pa naj še kdo dvomi o »pristno« italijanskem značaju mesta Trsta!

Grozodejstva. V Cerknem so italijanski vojaki posilili neko 10letno deklico. Italijansko poveljstvo je štiri (!) posiljevalce aretiralo in izdalo proglas z imeni oskrunjevalcev in z naznanilom, da se bodo ti strogo (?) kaznovali. Kmalu nato je več vojakov vdrlo v neko hišo, zvezalo očeta, mater in brate in nato posililo domačo hčer, ki leži sedaj na smrtni postelji. A to še ni dovolj. Pred kratkim so divji Arditi več 7—10letnih fantičev spolno zlorabili! Celo zadevo je poveljstvo potlačilo. Podobni slučaji so v Cerknem na dnevnem redu, odkar se nahajajo tam najbolj razuzdani vojaki italijanske armade — Arditi.

Laški Arditi so vojaki, ki se rekrutirajo iz kaznjencev in hudodelcev in uživajo v armadi gotove privilegije. Za vsakega tihotapca, ki ga vlove, dobe 50 lir nagrade in 14 dnevni dopust. Ti pa si pomagajo še s tem, da pridejo do denarja, ker opravljajo to službo na lastno roko, preže na tihotapce in jih oropajo. Odkar se ti divjaki nahajajo ob cerkljanski demarkacijski črti, so polovili veliko število tihotapcev in dnevno jih ženejo 30—40 v Gorico.

Goriške pijavke. Med najzagrizenejšimi goriškimi Lahoni, ki preganjajo Slovence, se odlikujejo posebno: kapitan Bramo, tržni komisar Resen in tenente Le Lievre (sin kavarnarja Lepre, lastnika »Teatra«). Ta trojica z naravnost sadističnim veseljem muči in zatira slovenski življ v Gorici, kar smatra za svojo glavno nalogo. Ne bojte se: pride dan plačila!

Korupcija med italijanskim vojaštvom v zasedenem ozemlju je brez vsake primere. Vse vprek prodaja kar cele vagone erarskega blaga v milijonski vrednosti. Pri teh kupčijah so udeleženi še celo višji častniki. Znaki razpada so očividni: opaža se isti proces, kot pri avstro-ogrski armadi pred polomom.

Laški študenti, ki so služili kot oficirji v armadi, so v svrho nadaljevanja vseučiliščnih študij odpuščeni in dobivajo še naprej oficirsko plačo.

Za zasedeno ozemlje bo v kratkem izdan poseben denar, ki bo imel večjo vrednost, kot dosedanje krone. Tako poročajo laški listi.

Ples v šoli. — Po kraških vaseh prirejajo Lahi vsako nedeljo plesne zabave in kjer ni pripravnih gostilniških prostorov, se poslužujejo šolskih sob, ki jih potem tako zamažejo s pljunki in raznimi odpadki, da se največkrat ne more vršiti ob ponedeljkih poduk. Zopet nov dokaz laške kulture!

P. P.

Dnevne vesti.

Piruhi za naše vojne vjetnike. Vsa blaga srca! zlasti oni, ki so tržili doma, in branilce zaledja pozivljam Vas, da se odzovete klicu odbora Slov. Rdečega križa (Poljanska cesta št. 4) in pošljete primerne zneske kot piruhe za ubogę naše vojne ujetnike, ki so za in mesto Vas storili do zadnjega svojo dolžnost in prišli v ujetništvo, kjer sedaj umirajo lakote. Kdor hitro da, da dvakrat. Beda je na vrhuncu. — Nekdo, ki je ušel iz laškega pekla.

Nabor reflektantov za podčastniško šolo. Da se vsak izogne morebitnim nesporazumljenjem se naznanja, da se vrši nabor vseh prosilcev za sprejem v podčastniško šolo v Beogradu ali Skoplju v nedeljo, dne 20. arila t. l. ob 10. uri predpoldne v Ljubljani, Domobranska vojašnica (26. pešad. puk) na Poljanski cesti.

Vsem občinam, orožniškim postajam in župnijskim uradom! Ker je sovražno obstreljevanje mesta Velikovec in mostu čez Dravo onemogočilo uradovanje okrajnega glavarstva in stik s prebivalstvom, se je okrajno glavarstvo Velikovec začasno preselilo v Dobrlovas. Pisma naj imajo na: slov: »Okrajno glavarstvo Velikovec v Dobrlivasi.«

Železniška nesreča. Pri vlaku št. 510 dne 12. aprila 1919, kateri odhaja ob 7 uri 40 minut zvečer z Zidanega mosta proti Zagrebu, je eksplodiral med vožnjo med Zidanim mostom in Sevnico v vozu II. razreda smodnik, katerega je imela baje s seboj neka neznana ženska. Ena oseba je mrtva, ranjenih in opečenih je okrog 30 oseb, mnogo težko. Vsi so bili takoj prepeljani v bolnišnici v Brežicah in Zagrebu, 4 osebe se je naknadno našlo težko ranjene na progi, katere se je tudi takoj prepeljalo v Brežice. — To so posledice brezvestne neprevidnosti in lahkomiselnosti ljudi, ki jemljejo takšne snovi seboj na vlak.

— **Tlakovanje mestnih ulic in cest.** O tem vprašanju se je v petkovi seji občinskega sveta razpravljalo na temelju poročila mestnega stavbnega urada. Iz tega poročila posnemamo, da bi kazalo glavne prometne ozke ceste po mestu, kakor Stari trg, Mestni trg, Poljansko, Petersko cesto, Wolfovo, Kopitarjevo ulico, Gradišče tlakovati s kamenimi kockami srednje velikosti. Materijal naj bi bil porfir ali granit, ki bi se ga dobilo s Pohorja, odnosno Tirolskega. Ostale ceste bi za sedaj kazalo makadamizirati z gramozom iz kamenoloma v Lanišču. Takisto bi se naj poskusilo tlakovati nekaj cest s katranovanim makadamom, ker se take ceste ne praše in so zelo elastične. V to svrho se mora posnešiti naprava gramoza v mestnem kamenolomu. Da bo mogoče kamenolom izkoriščati kakor je treba, položi mestna občina poljsko železnico od kamenoloma do državne ceste, napravi rampo, zgradi barako za stroje in napravi tudi barako za delavce. Gramoz bo prevažalo v Ljubljano šest tovornih avtomobilov. Za pravilno makadamovanje ulic bo treba nabaviti cestni parni valjar. Asfaltirati naših cest ne kaže, ker še nimamo urejene kanalizacije, ker še niso povsodi položene vodovodne in plinove cevi in ker moramo še računati s kabilizacijo telefona. Vedno prekopavanje takega tlaka bi povzročalo mnogo stroškov in bi oviralo javni promet. Najhitreje bomo naše ceste in trge spravili v boljše stanje, ako jih makadamujemo. Za to pa je v vsakem oziru že skrbljeno. Dela so se že pričela, odnosno se v kratkem prično.

Komisija za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave je dovolila okrožnim zdravnikom na Kranjskem draginjsko doklado v izmeri 100% službenih prejemkov t. j. plače aktivitetne in starostne doklade pričenši od 1. januarja 1919 dalje. Istotako je komisija dovolila deželnim cestarjem na Kranjskem 100% povišek dosedaj uživane draginjske doklade od 1. januarja 1919 naprej.

Stanovanjska naredba, ki je bila kot predlog pristojnega poverjenika objavljena v »Napreju«, je bila pretekli teden v razpravi v plenarni seji deželne vlade, ki je sklenila, da se predlog še nadalje proučuje z ozirom na nekatere potrebne važne premembe odnosno dostavke.

Prireditve v »Nemškem domu« v Celju. Celjski Nemci so nedavno tega priredili v »Nemškem domu« zabavni večer, na katerega so povabili, kakor piše »Deutsche Wacht«, takratnega okrajnega glavarja dr. Lukana, uradnega predstojnika dr. Poljanca, policijskega načelnika Logarja in predsednika Narodnega sveta dr. Kalana, ki pa se vabilu niso odzvali. Pač pa je posetilo prireditev nekaj častnikov celjske posadke in o teh piše »Deutsche Wacht«: »Nekaj gospodov tukajšnje posadke je posetilo prireditev v »Nemškem domu«, ne da bi vedeli, da je poset vezan na vabila. Samoobsebi razumljiva stvar uljudnosti je bila, da so se jim naknadno izstavila vabila, zlasti ker je bilo izključeno, da bi se pri prireditvi mogla žaliti njihova državljanska čustva. Mi Nemci se zabavamo v »Nemškem domu« docela mirno in nedolžno in nič nam ni bolj tuje, kakor da bi ščuvali ali rezonirali proti državi in proti narodom, gospodujočim v ti državi«. — Jemljemo to izjavo celjskih Nemcev, da hočejo biti lojalni državljani naše kraljevine, v znanje in vednost, radi bi pa poznali one gospode celjske garnizije, ki ne poznajo toliko takta, da bi ne zahajali na prireditve, na katere niso povabljeni. To je vsilljivost, ki je dostojen človek ne sme zagrešiti.

Kdo je predsednik »Kasinovereina«? G. dr. Karel Galle nam piše, da že dlje časa ni več predsednik »Kasinovereina« in da se vsled tega naša notica o nadah ljubljanskih Nemcev, da bodo v kratkem spet splavali na površje, ne more nanašati nanj. Jemljemo na znanje to izjavo, ki pa se nimalo ne dotika jedra naše svoječasne notice. Ta notica se torej nanaša na sedanjega predsednika »Kasinovereina«. In kdo je ta gospod, ta nova veličina na sedaj temnem obzorju ljubljanskega nemškutarstva?

Radi pesmi »Die Wacht am Rhein«. Mariborski trgovec G. je bil obsojen v globo 40 kron v prid ubožni blagajni, ker je v svojem vinskem navdušenju javno pel pesem »Die Wacht am Rhein«.

Kaj je z oddajo trafik? Že pred meseci je izšla naredba, glasom katere se morajo vse trafike nanovo razpisati in oddati v prvi vrsti invalidom. Do danes pa je razpisanih vsega skupaj le kakih 5 manjših trafik. Med ljudmi se širijo radi tega razne govorice in ogorčenje posebno med invalidi, posebno še, ker je večina glavnih trafik v nemških rokah in se v njih na vse mogoče načine zabavlja čez Slovence in našo državo. Tako na primer v glavni trafiki v Ljubljani, katere lastnica je zagrizena nemškutarica. Seveda se sedaj hoče poskusiti izdati za Slovenko, ker gre za žep. Na skrivnem je seveda pri starem. Čas je že, da vlada napravi v tem oziru red in iztrebi te krvoseze našega naroda. Kakor stvar do sedaj stoji, se zdi, da vlada nima pravevolje napraviti v tej stvari energičnih korakov. Ali je mogoče zopet kaka podkupljivost?

Pomagajte! Pred novim letom in po novem letu 1919 se je odpravilo iz sodnega okraja Ptujskega več dijakov v Prago na univerzo. Ti so hoteli v Pragi pričete študije nadaljevati, oziroma končati. Noben dijak pa ni vzel toliko denarja seboj, da bi bil z denarjem preskrbljen do konca šolskega leta. Vsi bi morali dobivati mesečno denar od staršev in od podpirateljev. To pa že delj časa ni mogoče, ker ni mogoče poslati v Prago niti praznega pisma, kamoli denarno pismo ali nakaznico! Nakaz denarja po banki tudi ni mogoč, ker niti Dunajska podružnica Živnostenske banke ni hotela za naše dijake pri centrali v Pragi posredovati meseca februarja t. l. Slovenski dijaki v Pragi so zavoljo pomanjkanja denarja v največji stiski; starši bi radi sinovom poslali denar, naša Posojilnica bi rada izplačala dovoljene podpore, pa ni najti načina, kako bi se to dalo izpeljati. Od profesorja Skrbinška v Pragi, ki je odbornik Slovenskega podpornega društva, je dospelo danes pismo sem — kurir je pismo prinesel iz Prage v Ljubljano. V tem pismu prosi g. profesor nujne pomoči za slovenske dijake! Podporno društvo je s sredstvi pri koncu! Za par dijakov je moral poslanik g. Hribar osebno intervenirati, da jim je na račun naše Posojilnice pri Živnostenski banki izposloval male denarne zneske za marc. Kaj pa za april in naprej? Saj vendar ne bomo pustili naših dijakov od gladu umirati! Tedaj, kako njim pomagati? Kdor zna svetovati, naj to stori! — Dr. Jurtela.

»Novice« so imele tudi svojo dobro stran. Še je nam v dobrem spominu ta protijugoslovanski in denuncijantski od bivše c. kr. deželne vlade subvencijonirani ter od dr. Šusteršiča in njegovih peloliznikov, izmed katerih jih nekaj žal še opravlja v Jugoslaviji javne

Représentants de la civilisation.

Nous ne pensons pas au peuple italien, cette masse pauvre, affamée, exploitée par la camarilla qui règne en Italie, en parlant de l'Italie; les Italiens eux - memes ne songent point à la foule négligée, s'ils vantent leur culture. Ce n'est qu'en sens de la Chine ou des Indes que l'Italie possède aujourd'hui une culture, avec lensquels Etats l'Italie démontre une ressemblance frappante. Nous parlons seulement de la caste règnante, qui moralement dégénérée se propose avec tous les moyens d'empester les nations limitrophes et de ruiner ses propres gens. Manquant de droits, appauvris, sans instruction scolaire et d'une primitivité africaine, les colons indigents ne peuvent que faire pitié et compassion. Nous comprenons très bien que les Siciliens et les Calabrais, sous des accès d' animalisme, se laissent entrainer à des excès et à des erimes sexuels. Mais nous rendons responsables de tout cela les cercles qui avaient démoralisé le vulgaire italien, en aisant de lui le jeu de leurs aspirations impérialistes et de leurs bons plaisirs. Et c'est au nom de ces classes élevées, auxquelles il appartient lui - meme que la gouverneur de Trieste, général Pettiti di Roretto, à écrit à un membre du gouvernement de Lioubliana la lettre impertinente, à laquelle nous empruntons les fleurs suivantes pour faire ressortir l' hyprocrisie et la fanfaronnade phantastiques véritablement italiennes. »Indigné des procédés brutaux et tout à fait barbares, commis par ceux qui se font passer pour un élément de la paix et de l' ordre publics dans le territoire yougoslave, je vous annonce, Monsieur, cet incident comme un exemple de la culture qui, pleine de fierté, est regardée comme la caractéristique de la nation yougoslave.« Meme dans le cas où l' événement de Zalog n' aurait pas été pure imagitation italienne et que de fait une foule acharnée aurait jeté un drapeau italien dans la boue, cela serait déplorable, mais au point de vue psychologique complètement compréhensible, et l' on pourrait à peine signaler un acte barbare. Des cas analogues se produisent très souvent en Italie, »pays de haute civilisation«, et si nous eumes commis quelque chose de semblable, l' Europe pourrait saluer en nous des élèves dociles de la plus pure »culture« italienne.

C' est que nous comptons par centaines »les incidents de Zalog«, notés par procès - verbaux, et qui ont eu lieu dans le territoire occupé où nulle commission interalliée ne s' est dérangée pour établir l' outrage infligé aux couleurs yougoslaves, serbes et tchéco - slovaques, meme aux drapeaux francais, et aux américains on pour le qualifier de »non - existant«. Mais nous possédons bien davantage encore: des preuves de brutalité et de vraie barbarie. Nous avons en Italie plusieurs milliers de martyres qui ont été arretés, maltraités et enfermés pour avoir lu des journaux yougoslaves, pour avoir avec courage défendu les droits d' une nation asservie ou tout simplement à cause de leurs sentiments nationaux. Les prisons, dans les pays envahis, sont remplies de délinquents pareils et le chef du gouvernement de l' occupation italienne du Littoral, en vue de ces faits, en vue d' un incident inventé par méchanceté, ose prononcer avec orgueil le mot de culture et de barbarie.

Nos enseignants, nos pretres, nos juges, nos avocats meme des écoliers et des jeunes filles gémissent en cachot et dans des camps de concentration. De jour en jour, nos quotidiens rapportent sur des victimes de la férocité et cruauté italiennes.

Pourtant le gouverneur qui, par cette conduite, aurait provoqué meme en Somali l' intervention d' une commission interalliée reste dans un territoire occupé à titre international sans gene à son poste et il n' y a ni Paris, ni Versailles, ni M. Clemenceau ni Lloyd George ni M. Wilson, personne qui fasse parvenir un seul mot de mécontentement à l' égard d'un Etat qui fut coalisé hier et l' est auxjourd' hui avec l' Allemagne. Nous sommes bien loin de prétendre que le monde croulera si quelques miliers de Yougoslaves sont anéantis au moral, au physique et matériellement. Cependant nous doutons qu' un monde qui approuve tels procédés et qui jusqu' ici a si bien compris tous les caprices d' un allié problématique, puisse posséder la conscience et la probité qui de tous temps a été la condition de sa durée et du progrès.

Spomnijajte se

Družbe sv. Cirila in Metoda.

Prof. dr. Jos. Pipenbacher:

Vse, kar je prav.

Justitia fundamentum . . . Grenka čuvstva navdajajo civilnega uradnika, ko vidi, kako krivična je zakonodajna oblast proti njemu. Vzemimo za primero vojaški stan. Že dosedaj je bil vojaški gažist napram civilnemu plačan naravnost knežje. S a m e c poročnik n. pr. je dobival okroglo 800 K mesečno. Z njim se je mogel enačiti o ž e n j e n i uradnik z univerzo in 15—20 službenimi leti. To je vendar očividna gorostasna krivica, zlasti še, če pomislimo, da je častnik plačeval za izborno prehrano v častniških obednicah, ki bi civilista stala vsaj 20 kron, le 6—8 kron dnevno.

Kakšno je postalo razmerje po »regulaciji«? Sedaj dobiva nižji neoženjeni častnik za hrano 12 dinarjev dnevno, t. j. (po kurzu 1 : 2½ %) 30 kron proti prejšnjim 6. Oženjeni dobe povrh še za ženo in vsakega otroka 1 dinar. Višji gažisti pa dobe kar 16 dinarjev = 40 kron. Pri tem pa plačujejo za hrano 6—10 kron. Razen tega so nabavne prilike za vse potrebščine pri vojakih, kar je splošno znano, vsaj za 100% manj neugodne kakor pri civilistih. Določba glede prehranskega poviška ima vzvratno veljavnost od 1. decembra 1918.

Poglejmo sedaj poročnikovega neoženjenega bivšega součenca. Ta je dobival do sedaj, če je že sploh bil v službi, komaj ⅓ poročnikovih prejemkov. Morda je pa pravkar publicirani povišek vsaj deloma poravnal kričečo krivično diferenco? Kaj še! Še povečal jo je. Dočim se je poročnikova plača vzdignila za dobrih 700 kron, dobi samski državni uradnik XI. činovnega razreda, celo 101 krono več, toda ne mogoče za nazaj od 1. decembra 1918, ampak še le za 1. maj.

Da ne govorim obširno, naj navedem sledeče številke. Moj neoženjeni učenec, ki je napravil pred 4 leti vojno maturo in je star 23 let, dobi efektivno 300 kron mesečno več, če se pa vpoštevajo njemu dostopne nabavne ugodnosti, pa vsaj 700 kron ali letno 3600 do 8000 kron več kakor jaz z 2 otrokoma, univerzo in 23 službenimi leti. »In to ljudje pravico imenujejo na svetu! Tako sem svet črtiti se učil.« Naj služi to našim narodnim predstavnikom v premišljevanje in ev. nadaljnje poslovanje.

Dalje. Vojaštvo se s svojimi poviški kar preseneča. Nič ne beremo, da se vrše za njih izposlovanje napori, boji, barantanja. To gre vse avtomatično. Za državno civilno uradništvo je seveda treba dolgotrajnega pretresavanja, da dobi potem — drobtino. Pa še te drobtine dovoliti se pomišljajo nekateri ministri. Ganljivo, res! Za sebe so dobro skrbeli takoj, ko so prišli skupaj. 50 dinarjev na dan = 150 kron in kakšno poverjeništvo ali kaj sličnega in ev. ministrska plača. Verjamem, da dobi tak gospod toliko denarja vsak mesec, da mu ni treba misliti, kako bo tešil glad ali krpal cape. No, pa saj je tudi trpinu samcu primaknil 101—185 kron mesečnega poviška od 1. maja naprej. Gospodje, to je brezvestna igra!

Morda poreče kdo: Vojaštvo ima bolj težavno službo in tvega vsak hip svoje življenje za domovino. Vsi, ki smo služili vojake, vemo, da ta ugovor ne drži. Kadar je domovina v nevarnosti, se mobilizira vse in so neizvežbani civilisti na slabšem kakor vojaki po poklicu.

Neprimerno ugodne razmere pri vojakih imajo za posledico, da je med častništvom mnogo elementov, ki tja nikakor ne tičejo. Nemškutarji in lažipatrijoti, ki se za naše kraljestvo navdušujejo z jezikom, kadar jim to kaže njihova korist, sicer pa govore po ulic, in javnih lokalih v tujščini in vzgajajo ali so vzgajali janičarje, dokler je bila zmaga še negotova, niso baš bele vrane. Koliko služb je pri vojakih še v rokah takih »Slovencev«, ker imajo slučajno vplivne znance, dočim je moralo mnogo naših neoporečno značajnih ljudi sleči vojaško suknjo in so še sedaj brez službe. Kaj pomaga vojaška aprobativna komisija, če njeni sklepi niso pravnoveljavni! In vendar se bo čiščenje moralo izvršiti prej ali slej brez vseh ozirov!

Sicer pa privoščimo vojaštvu njegov ugodni položaj življenja. Napisali smo zgornje vrste le iz ljubezni do domovine. Ta, ki je mati nas vseh, nas ljubi gotovo vse z isto ljubeznijo kot svoje enakovredne otroke. Zato kličemo njenim odločilnim služabnikom: Ne razdirajte sloge v jugoslovanski hiši s krivičnimi dejanji in ukrepi!

Če je treba trpeti, naj trpe vsi, kajti trpljenja bode, kakor znano, potem le pol. Če so pa razmere le vsled tega tako žalostne, ker so nekaterniki v svoji brezvestnosti onemogočili pogoje za človeka vredno življenje, se pa mora narediti temu konec z radikalno operacijo, za katero nujno iščemo odločnega kirurga državnika. Čim prej se najde, tem bolje. Da bi se pa en stan favoriziral na škodo drugih, tega v demokratični državi pač ne smemo trpeti. Odstraniti se mora vse, kar bi dalo našim jugoslovanskim avstrijakom dobrodošlo sredstvo za očitno ali prikrito rovarenje proti našemu kraljestvu.

Naj nam ne pride končno kdo s veleokusno opombo, da nam je potisnila malenkostna zavist pero v roke. Komur je postlano nepričakovano mehko, tisti nima pravice znašati se nad onim, ki toži opravičeno nad trdim ležiščem. Izpregovorili smo, ker smatramo moralnost v javnem življenju brez omejitve za vir zadovoljnosti in sreče državljanov in s tem države.

Zamude.

Poziv. Vsi, ki imajo na razpolago lepe fotografije slovenskih mest, pokrajin, važnejših osebnosti, stavb, umotvorov i. dr. kar bi zamoglo priti v poštev pri izdaji ilustriranega zvezka o Slovencih v inozemstvu, se najlepše naprošajo, da vpošljejo iste čimpreje mogoče na uredništvo našega lista, ker bi bilo to za naš narod velikega pomena.

To ni prvi poziv te vrste, ki ga čitamo v slovenskih listih, odkar smo stopili pred svet. Ko je bilo čas iti na mirovno konferenco, smo naenkrat zapazili, da nimamo ničesar v rokah. In to je postalo zelo usodepolno za nas. Svet sodi po zunanjosti in kdor se bolj izkaže, ima več ugleda, več kredita, več besede. Ni prav, da je na svetu tako, ampak Bog ve, kdaj bo drugače. Statistika, mape, tabele, številke, zemljevidi, krajevna imena, ljudska volja itd. itd. vse to so lepe reči, ki govorijo za nas, toda treba je nekoga najprej pridobiti, da jih posluša. Zato vsi naši dokazi v Parizu ne dosegajo uspehov, ker se jih ne vpošteva. Ne vpošteva pa se jih, ker se zde gotovim ljudem malenkostni, brezpomembni, suhoparni, dolgočasni in morebiti zelo — narejeni. In kar je glavno: italijanska kultura jim slepi oči, da nas ne vidijo. Vse drugače bi bilo, ko bi mogli mi predložiti pred svet nekaj takega, nad čemer bi gospodje ostrmeli. Zato smo šli v Pariz s svojo »Jugoslov. umetniško razstavo.« Poroča se, da so bile veliki ovire, da nismo mogli dobiti primernih prostorov, itd., tako da se vrši razstava le v omejenem obsegu. Toliko dela in stroškov in uspeh? Bog daj, da bi bil boljši nego pričakujemo. Vse drugače bi bilo, ko bi mogli n. pr. predložiti pred gospode umetniške albume z reprodukcijami naših slik, akademij itd. Toda takih del nimamo. In zdaj zopet iščemo slike naših krajev, mest itd. Predno bomo to zbrali, bo mirovna konferenca že končana in naša usoda zapečatena. Kako že pravi Prešeren:

»V zgubo veliko rodu, krivega tol'kanj zamud« . . .

Da, mi narod zamud! Vse smo zamudili. Ob času, ko so se vsi mali narodi pripravljali na veliki dan osvobojenja, smo mi delali politiko udanega patriotizma. Bila je večkrat nam dana prilika, da bi izpregovorili svetu o sebi. Pa smo se bali. Ali pa sploh nismo smatrali za potrebno. Tako nismo pripravili ničesar. Danes zavidamo Čehe za veliko naklonjenost, ki jo uživajo pri antanti, pa ne pomislimo, da je to sad polstoletnega premišljenega češkega dela »za granico«, da je prof. Masaryk tri leta z največjo energijo delal v Rusiji, Ameriki in Franciji, in da so češke legije na franc. fronti s svojo hrabrostjo zadivile svet. Vse to je dalo podlago češkim zahtevam na mirovni konferenci. A ne le to: Čehi so svojo umetnost že prej nesli v svet, literatura, glasba, slikarstvo, kiparstvo — vse je v svetu širilo slavo češkega imena. In da bi svetu ne ostali ničesar dolžni so seveda z enako vnemo doma pospeševali znanje francoske, angleške i. dr. umetnosti. Pa ne le umetnosti: češka ni dežela velikih naravnih krasot — pač pa dežela zgodovinskih spominov: vse to so pokazali svetu. Enako so znali v svetu vzbuditi zanimanje za svoje velike može, politike in znanstvenike. In ne le to: tudi sokolstvo in šport sta imela nesti v svet češko ime. Češki sokoli so odnesli iz Londona srebrn ščit, v Roubaix pa je češki football dosegel zmago nad svetom. Ko je bilo treba stopiti pred mirovno konferenco, in bilo treba šele zbirati — položili so pred svet uspehe svojega dolgoletnega dela.

Pa kaj nam pomaga sedaj govoriti o naših zamudah. Bilo bi to tako žalostno poglavje, da bi obupali. Saj morebiti nismo vsega sami krivi, dasi neki pregovor pravi, da je vsak svoje sreče kovač.

Pred dobrimi desetimi leti sem v nekem dnevniku pisal, da naj bi Mohorjeva družba začela izdajati veliko delo pod naslovom: »Slovenska zemlja v sliki in besedi.« Kdor je bil kdaj po svetu, je videl, kakšno veliko bogastvo leži za nas v naših prirodnih krasotah. Mislil sem pri tem na taka dela, kakor jih imajo drugi narodi. Mohorjeva družba je imela sredstev dovolj, da bi izdala tako delo: tudi člani bi bili takega dela zelo veseli. Delo bi bili obsegalo kakih pet knjig velike oblike. Tu bi bili morali sodelovati slikarji in fotografi, pisatelji in potopisci, umetniki, zgodovinarji in zemljepisci, jamarji in hribolazci, duhovniki in učitelji. Precej gradiva imamo že zbranega, treba bi ga bilo samo primerno urediti, lepo ilustrirati in čedno izdati. Taka knjiga bi bila postala naš pravi narodni zaklad — in danes bi mogli z njo stopiti pred mirovno konferenco in reči: Gospodje, to je naša domovina. Tam bi bila v sliki in besedi popisana naša stara Koroška, Gosposvetsko polje, stara noša, kralji, gradovi, znamenja, prirodne krasote, Štajerska, naše gore, Alpe, Bled, Triglav, Bohinj, Soča, Goriška, Trst, Primorje, Kras, Postojna, Istra, morje, Ljubljana, barje, Gorjanci in Bela Krajina s vsem kar leži v teh lepih in bogatih krajih naše domovine. Tako delo bi bilo za nas kulturen dokument, brez ozira na to, da bi nam pridobilo ugled v svetu in da bi posamezni snopiči mogli veljati tudi za reklamo za — tujski promet. Toda namesto takih knjig smo izdajali »naše cesarje« in drug patriotični šund — in danes stojimo praznih rok pred svetom. Za take stvari je bilo pri nas vedno dovolj denarja — za kaj pametnega ne. In sem še naprej svetoval in sem rekel: naša Mohorjeva družba naj izda knjigo »Naši narodni buditelji.« Vsaj v tako veliki obliki kakor so »Zgodbe« oz. »Življenje svetnikov.« Ker bi se glede Trubarja i. dr. najbrže ne bili mogli dogovoriti, sem predlagal, da začnemo s »Pridigarji« 17. in 18. stol. — Za njimi bi prišli »Narodni gospodarji — »Šolniki« — »Janzenisti« — »Cojzov krog« — »Vodnik« — »Korošci« — Štajerci« itd. Seveda vse lepo ilustrirano, da lahko pokažemo svetu. Precej gradiva je že zbranega. Tako bi narodu in svetu pokazali naše prve može. Kraljev, cesarjev, vojskovodij itd. nimamo, zakaj bi ne pokazali to, kar imamo. Kaj bi pomenilo, ko bi mogli tako lepo delo pokazati danes konferenci: tako knjigo najdeš v vsaki slovenski hiši. Tako naš narod slavi svoje može! Toda ne, za tako knjigo ni bilo ne papirja ne denarja — zato pa danes prosimo, če ima kdo kako sliko naših mož . . . Za judovsko zgodovino in za svetnike smo imeli časa in denarja dovolj za svoje pa ne. Kaj hočemo sedaj s tem pred svetom? T o n i n a š e In morebiti bi še lahko rekli: Glejte, take knjige (namreč »Slov. zemlja« in »Naši nar. buditelji) je izdal naš kulturni zavod v Celovcu, ki mu je narod zbral 3.000.000 K, zato da mu izdaja lepe knjige — kakor vidite Celovec itd. Mogoče — seveda — da bi vse to ne pomagalo, ker bi Italijani in Nemci ugovarjali — ampak mi bi se zavedali, da smo storili svojo dolžnost.

Tako torej sedaj iščemo in zbiramo, »kaj bi zamoglo priti v poštev pri izdaji ilustriranega dela« o Slovencih. Jaz se bojim, da bo prepozno. Drugi narodi so vse to izdajali že davno pred vojno. Zamuda je prevelika. Prvič smo menda Slovenci govorili pred svetom v francoskem jeziku na shodu svobodomislecev v Pragi. Čehi so skušali takrat dati shodu kolikor mogoče političen značaj. Oni so vedeli zakaj. Mi smo storili isto in smo podali kratko franc. spomenico. A to je bila komaj kaplja v morje. In zdaj hite naši ljudje, da bi vsaj za silo nadomestili, kar je zamujenega. Kdor more, naj pozivu ugodi. Mi vemo, da na pariški konferenci, ne odločuje kultura, dasi smo prepričani, da se delajo Italijanom velike koncesije ravno zaradi njih kulture. Pri tem pa se dela napaka, da se gleda preveč na ono kulturo, katere naravni dedič je postala Italija, ki je postala na ta način nje domovina — in da se ne vpošteva ono kulturo, ki se more pokazati v umotvorih, kjer je izražena v ljudstvu, v njegovi zavesti in izobrazbi. Te pa ne moremo pokazati drugemu, razven onemu, ki pride k nam. Svet nas ne pozna. Poznal pa nas bo gotovo čez 20 let ali 30 let, ko mu bomo pokazali vrednost te kulture. Seveda bo treba kljub temu poslej delati drugače nego doslej. Upajmo, da so nas te zamude kaj naučile. Ako pravijo, da vsaka šola nekaj stane — se bojimo, da bo ta naša — zelo draga.

Dr. I. L.

Ruski sovjeti v Sloveniji?

Somišljenik z dežele nam piše: Pred menoj leži »Naprej« z dne 5. t. m. V njem priobčuje sodrug in poverjenik P r e p e l u h osnutek svoje izvršilne naredbe k neki vladni naredbi z dne 28. decembra l. l., glede delavskih sosvetov v podjetjih z nad 50 delavci. Ako vlada to naredbo potrdi, **je vpeljala s tem uradno organizacijo ruskih sovjetov v Slovenijo ter delni komunizem in boljševizem!** Nič več in nič manj! V dokaz le par cvetk tega famoznega osnutka: Lastnik podjetja sme sprejeti novega delavca v obrat le z dovoljenjem delavskega sveta; brez dovoljenja delavskega sveta ne sme nobenega delavca odpustiti. Kaj se to pravi? Delavec naj počne kar hoče, ako ga ščiti delavski svet, ki ga tvorijo delavci njegovega lastnega podjetja, bo moral takega delavca obdržati in plačevati naprej. Brez dovoljenja tega sveta ne sme lastnik spremeniti načina dela ali obratovanja; torej obrata tudi ne razširiti ali vtesniti. Kako naj se dela, določuje delavski svet; njegovemu ukazu se mora brezpogojno pokoriti vsak delavec in vsled razmerja, ki ga ustvarja ta osnutek, med svetom in podjetnikom, tudi podjetnik sam. Kdor bi se mu pa ne pokoril, ga ima kaznovati državna oblast.

Kaj se to pravi? Nič manj in nič več, kot da je **lastnik in podjetnik faktično razlaščen, le še sluga sveta svojih delavcev.** Prepeluhov osnutek ne zasleduje nič drugega kot s **pomočjo delavskih svetov spraviti vsa večja podjetništva na Slovenskem v roke par socijalističnih voditeljev!** In to uradnim potom, s pomočjo iste države, katero baš ti podjetniki v prvi vrsti vzdržujejo! **Državna moč naj pod krinko socijalnega skrbstva postane dekla par socijalističnih voditeljev!**

Nekoliko hud je ta poper za tiste naivneže, ki so od gotovih ljudi pričakovali treznega in poštenega dela za narod, za skupno našo državo. Ti ljudje poznajo samo eno: ščuvanje in zapeljevanje novodošlih svojih nas ter ma-

stitev s tujimi žulji! In to delajo z državno močjo, na naše državne stroške, ljudje, ki so bili včeraj ničle in se imajo zahvaliti le toliko zaničevani buržoaziji, da so se iz ničle in stradarije povzdignili do prav tečnega buržoazijskega kruha!

Toda ako ti ljudje mislijo, da so Jugoslavija in žulji njenega prebivalstva pripraven objekt za boljševiške eksperimente gotovih političnih špekulantov, se motijo. Naj ne mislijo, da ne spregledamo njih igre: z vedno večjimi zahtevki na podjetništvo stopnjema in sistematično povečavati draginjo in s tem nejevoljo širokih mas in podjetnikov z obstoječim, zraven sistematično ščuvati obstoječo vlado v svoje namene porabiti sicer jo pa diskreditirati **ne samo pri svojih masah, ampak tudi pri meščanskih,** da se tako **pripravijo tla** za nekaj novega, **boljšega.** Poznamo to igro, prijatelji! In v gornjih delavskih sovjetih ali svetih, s katerimi menite kar uradnim potom prepresti celo našo Slovenijo, naj bi se ustvarili s pomočjo naše lastne državne moči **prvi organi za diktaturo proletarijata — ali boljše, za diktaturo par socijalističnih voditeljev nad nami vsemi!**

Le počasi, prijatelji! Še nas **je najmanje devet desetink tistih, ki stojimo** na stališču osebne svobode, **lastninske** pravice in socijalne pravičnosti **za vse!** Imamo hvala Bogu tudi **nekaj svojih** organizacij po celi Sloveniji, **pa tudi** še nekaj inteligentnih in požrtvovalnih mož, ki imajo še toliko idealizma **za cel narod,** in če treba, tudi **moči in pesti,** da bodo različne — uhe, ki hočejo igrati v svoji brezmejni **domišljavosti že** slovenske Trocke in Ljenine, **pognali** tja kamor spadajo — v **brezpomemben** nič, iz katerega so jih povzdignili **baš** buržoazijci s svojo naivno **dobrohotnostjo!**

Slovenski inteligent — proletarec.

Naročite si in berite

-Muhe-

kratkočasne zgodbe, spisal **Blaž Pohlin.** Najzabavnejše berilo za samske in poročene! Cena s poštnino K 3·50. **Naroča se v**

Narodni knjigarni

v Ljubljani.

Kam plovemo?

Radovljica, 10. aprila.

Da se resnica prav spozna, čuti je treba dva zvona. »Naprej« ima kar v dveh številkah, to je z dne 8. in 9. aprila t. l. Radovljico in njeno izjemno stanje na piki in sicer pod napisom »Kam plovemo«? in pa interpelacijo poverjenika za socijalno skrb g. Albina Prepeluha na predsedstvo deželne vlade v Ljubljani. — Čudom se čudimo, da je »Naprej« vzdignil toliko prahu radi človeka, o katerem ima že davno vsa Radovljica svoje mnenje, še bolj se pa čudimo, da se je spustil g. A. Prepeluh na tako opolzko pot, da je stavil celo interpelacijo radi onega človeka na predsedstvo dežel. vlade. Poznamo g. A. Prepeluha kot razsodnega, treznomislečega moža, kateremu morajo biti tudi kolikor toliko radovljiške razmere znane, vsaj je svojčas tu služboval in bi si lahko poiskal točnejših, resničnejših informacij — kakor so pa one, ki jih navaja v imenovani interpelaciji.

A preidimo h stvari. Kaj bi sodrug A. Prepeluh n. pr. ukrenil, ko bi bil v Ljubljani mož Kollmanovega kalibra. Ne delal bi nič, temveč pohajkoval od jutra do večera, hodil po gostilnah ter razburjal v tej ali oni gostilni slučajno se nahajajoče goste, pridigoval z vso zgovornostjo o boljševizmu, **zabavljal čez Jugoslavijo, grdil vladajočo hišo Karagjorgjevičevo, posebno Petra in regenta,** napajal vojake z **»najboljšim« namenom, da jih »pobuni«, da odpovedo pokorščino svojim višjim in da jih navduši za vse one »vzvišene ideje«, ki jih zastopa »boljševizem« v najslabšem pomenu.** In mož, ki ni **delal ničesar, je imel denarja kot črepin, da je lahko napajal vojake dan za dnevom v svoje namene,** in žal, da se je prigodilo **nekaj prav žalostnih slučajev med vojaštvom,** ki jih je obsojati tako **z vojaškega kakor tudi državo ohranjevajočega stališča.**

Uganka je bila dokaj **časa vsem** Radovljičanom, kje dobiva ta mož — »mož brezdelja« — toliko denarja, da ga lahko razsiplje kar na debelo, a sedaj smo pa na jasnem, ker je sam izdal svojo parolo: »osel naj dela, ki ima noge, meni ni treba, ker imam glavo«.

V Zagrebu so zaprli **Radića** in menda odobrava ta korak vsak **treznomisleč človek, kateremu je mar obstoj naše mlade države.**

G. Prepeluh, poznate li poglavje o prodanih dušah, ali pa o najetih provokaterjih? Laški junaki so dober streljaj od Radovljice, toda tu sem jih še ne maramo.

Menda nas sedaj razumejo uredniki pri »Napreju«!

In sedaj še par besedi o ostalem v »Napreju«. Vojaštvo, ki je sedaj tu, je splošno priljubljeno in vrši vestno svojo službo — samo par žalostnih slučajev je bilo, ker so nekateri iz Rusije došli ujetniki-vojaki hoteli živeti po devizi: »ne delaj, a dobro živi« — kakor jo proglaša ravnokar imenovani »Radičevček«.

O kakem terorju od strani vojaštva nam pa ni prav ničesar znanega. Ravno narobe je, vojaštvo, posebno še častništvo je prav uljudno in postrežljivo do skrajnosti.

In shod? Imeli smo dva shoda socijal. demokratske stranke. Enega v Radovljici, enega v Predtrgu, oba naravnost imenitno obiskana. Priznati moramo, da si je socijalno-demokratiška stranka pridobila ravno vsled prvega shoda prav mnogo simpatij, tu sta bila govornika Kristan in dr. Korun dobrodošla. A kar je ta shod obrodil dobrega, je pokvaril skoro vse shod v Predtrgu, ker se je dr. Korun toliko spozabil, da je zboroval pod predsedstvom individua Kollmana. Splošna sodba je bila in je še danes, da ne bo nobenega shoda več pod takim predsednikom. In vsled tega svetujemo voditeljem socij. demokratske stranke: ako hočete ohraniti dober glas v našem mestu, ne družite se s tem človekom, čeprav ga jemlje »Naprej« in g. Prepeluh v svojo zaščito.

Tudi socijalist.

Novinski pregled.

»NARODNI LISTY« se zopet zavzemajo za češko-jugoslovanski koridor. Izvajajo: Čeprav se nam zdi, da je vprašanje koridorja na pariški konferenci za sedaj potisnjeno v ozadje, se vendar smemo nadejati, da pride zopet na dnevni red, ko se bo mirovna konferenca bavila s problemi velikih prometnih vprašanj. Mi moramo našim prijateljem v Parizu razjasniti, da je ureditev koridorja brezpogojno potrebna za nemoteni razvoj srednjeevropske trgovine, istočasno pa moramo povdariti, da ne stavljamo nikakih pretiranih zahtev, da mora biti koridor širok 80 kilometrov, ker bo zadoščala širina 30 do 40 kilometrov.

»TRIBUNA« v Rimu je postala že prav smešen list. Pred časom je pripovedovala, kako so v Zagrebu sijajno pričakovali dohod vojskovodje Boroevića, hoté tako Jugoslovane pokazati kot naslednike Avstro-Ogrske. Potem je to vest dementirala pa se zlagala zraven, da so jo Jugoslovani sami poslali v svet, hoté tako zmanjšati utisk laške zmage ob Piavi. Prepirati se zbog tako abotnih trditev, bi bilo pač odveč. »Prim. Novine« dostavljajo: Priznavamo, da so se naši polki borili ob Soči in ob Piavi, ali sama Italija je na tem bolj kriva nego mi. Ona je sklenila dogovor z Anglijo in Francijo, ki jej daje pravico do čisto slovanskih dežel, ki so nam mile in svete in katerih ne odstopimo v nobenem slučaju. Ko pa so se menda zavezniki in Italija prepričali, da je londonski dogovor vzrok za borenje naših čet, je Italija sklenila 4. aprila 1918. rimski pakt, s katerim se je zagotovilo Jugoslovanom, kar je njihovo. Italijanski senat je pozdravil ta čin. Po rimskem paktu se Jugoslovani niso borili več tako kakor poprej, marveč so uhajali na italijansko stran, prijavljali vsako kretanje avstrijske vojske, se upirali, snovali svoje legije in se borili ramo ob rami z Italijani. Doma se je vse rušilo in na jesen se je zrušila na mah Avstro-Ogrska. Za sedaj to, da se zamašijo usta klepetavi »Tribuni«.

»DAILY MAIL« piše glede na črnogorsko vprašanje, da to ni teritorijalno vprašanje, ampak samo notranji domači spor. Napredni elementi vidijo v kralju Nikiti sovražnika jugoslovanskega ujedinjenja in vsled tega sovražnika Črne gore, splošno pa so vzbudili razni njegovi manevri v času vojne sum v njegovo iskrenost napram zaveznikom. Pokret za ujedinjenje je na vsak način silnejši od kralja. Ako bi konferenca rešila to vprašanje z glasovanjem naroda, brez dvoma bi bila velika večina za zjedinjenje z ostalimi Jugoslovani.

»JOURNAL DE GENEVE« razpravlja o sednajih odnošajih med Francijo in Italijo. Radi pokrajine ob Saari, katero hoče vzeti Nemcem, se je Francija oddaljila od Wilsonovih načel in odtujila samemu Wilsonu in Angliji. Ostala je izven anglosaškega bloka, ki ga podpira tudi Japan, z Italijo v manjšini. Italija podpira francoske zahetve na Saari, zato Francija zagovarja londonski pakt in italijansko mejo proti Brennerju. Meja proti Brennerju ima služiti zvezi z Nemčijo. Čemu? Menda ne zato, da se bo vojevala ramo ob rami ž njo? Francija z današnjo svojo politiko pripravlja pot ujedinjenju Nemške Avstrije z Nemčijo in daje za 5000 kvadratnih kilometrov Saarsze kotline Nemčiji dvajsetkrat toliko nemško-avstrijske zemlje in povrh tega jej vodi Italijo v naročje. Francoska hodi po poti, po kateri utegne izgubiti jeden najlepših političnih in moralnih položajev v sedanjosti in pripravlja svojo osamljenost v Evropi.

»TIMES« žigosa v ostrih besedah že skozi štirinajst dni delovanje sveta četvorice, ker se Clemenceau, Lloyd George in Orlando ne morejo odločiti ali na levo ali na desno. S takim delovanjem ne bo podpisan preliminarni mir niti začetkom maja. Ali ne vidijo možnosti, da pride v tem času svet v nov plamen in nov ogenj?

»L' ADRIATICO JUGOSLAVO« prinaša v svoji 6. številki manifest jugoslovanskih umetnikov, izdan povodom razstave v Parizu. Prof. Lukas razpravlja v članku »Il principio economico«, kaj bi mogla dati Italija Dalmaciji in Istri? Italijanskih izseljencev se branijo v Ameriki. Italija išče kolonij v Evropi. Iz naših zemelj bi hotela stvoriti drugo Tripolitanijo in novo Eritrejo. Zavrača »Secolo«, ki je trdil, kako dobra mati je Italija beneškim Slovencem, ko je vendar znano, kako jih hoče po vsej sili poitalijančiti. Poleg drugih člankov in vesti priobčuje tudi podlistek »Tutto passa« (monolog Ogra). Ves gine in mine »anche l' amor Fiuman«.

»NOVOSTI« priobčujejo članek »Kardinal Gaspari i naše pitanje«, izvajajoč, da Gaspari v svoji izjavi zastopa separatistično »republikansko« stališče v pogledu Hrvatov in Slovencev. Ni merodajno samo versko, marveč tudi politično vprašanje. Njegova izjava se povsem krije z italijanskim imperijalizmom, zato je umljivo, da so italijanski klerikalci najljutejši zagovorniki italijanskih zahtev po Dalmaciji, Reki, Trstu in Istri. Gaspari bi želel, da je naš narod razdvojen radi verskih vprašanj, razven tega bi hotel skupno z imperijalisti stvoriti dobre strateške meje, s katerih bi se mogla rušiti naša jedinstvena narodna zgradba. Ves svet ve, da so Jugoslovani v verskih vprašanjih med seboj tolerantni in religijozni in da se je velik del našega duhovništva iskreno zavzel za narodno ujedinjenje, ne videč v njem nikake nevarnosti za katolicizem in ne za pravoslavje. Zato pa mora nas začuditi utikanje kardinala Gasparija v notranjo ureditev naše države radi verskih motivov. Zakaj ni Gaspari republikanec v Italiji? Zakaj niso bili on in njegovi gospodje republikanci za časa Avstro-Ogrske? V izjavi kardinala Gasparija vidimo tradicijonalno politiko Rima v pogledu širjenja verske razcepljenosti in antagonizma med brati jedne krvi in jednega jezika. Dalje velja njegova izjava za politično uslugo ciljem imperialistične italijanske politike. In morda ne bi se hotelo končno pod republikansko firmo kaj reservirati za nekatere propadle dinastije? Skrajno je potrebno, da smo jednodušni in neslomljivi, ker samo tako moremo odbiti vse spletke, ki se pletejo proti naši svobodi in naši sigurni bodočnosti.

»NOVOSTI« priobčujejo pod naslovom »Talijanska civilizacija i preuzetnost« nastopno poročilo: Te dni se je vozil iz Dalmacije na ladji »Habsburg«, ki so jo Lahi rekvirirali, neki naš človek. Bil je tako predrzen, da se je natihoma z nekim svojim prijateljem razgovarjal hrvatski. Na to je pristopil k njemu neki mladi laški častnik ter mu bahato rekel: Jaz vam prepovedujem, da na laški ladji govorite hrvatski. Na isti ladji je bil neki laški ženijski stotnik in dva laška zdravnika. Razgovarjali so se o političnih razmerah. Jeden med njimi reče: Italija bo imela novo vojno. Francozi so nam sovražniki, ali naj pazijo. Nemci niso prišli v Pariz, ali nas ne bo mogel nihče ustaviti. Naši potniki so se malce čudno spogledali . . .

»RIJEČ SHS« piše o odnošajih med Jugoslavijo in Madžarsko. Nekaj časa se je na madžarski strani uvidevalo, da se naši interesi ne križajo in iz Budimpešte so prihajale celo ponudbe za močnejše približevanje. Kasneje so si Madžari premislili in grozili so celo z vojno. Madžari so končno prišli v nasprotje z entento in z vsemi osvobojenimi narodi. Razume se, da ne moremo indiferentno gledati madžarskega prizadevanja, da prepreči v vsej srednji Evropi stabiliziranje novega stanja. V mejah svoje zemlje naj delajo kar hočejo. Samo nas in našo zemljo naj puste na miru! S strani entente pa je potrebno, da nas prizna za zaveznika in da se jasno in precizno označijo tudi naše dolžnosti do zaveznikov in njihove do nas. Najmanj pa, kar moramo zahtevati, je to, da z našim narodom ne postopajo kakor s kakšnim plemenom za kolonijalno izkoriščanje.

»JEDNAKOST« naglaša v članku »Boljševizem«: »Madžarski boljševizem kot tak ne tvori za nas nobene nevarnosti. Nastal je tam iz obupa poraženega naroda, ki nima ne ljudi, ne sredstev, ki bi ga rešili iz težkega položaja in obvarovali bede in pomanjkanja, kar mu je prinesla vojna. Ta narod je stopil v vojno, ki jo je sam želel, z velikimi nadami in zahtevami. Na razpolago mu je bila groba sila, s katero je skušal uveljaviti svoja načela. Sedaj je razočaran in prehaja iz jedne skrajnosti v drugo. Pri nas pa stoje stvari drugače. Istina je, da vlada tudi pri nas neraspoloženje napram splošnim neprilikam, ki jih je izzvala vojna, toda naše nade v bodočnost niso brezupne. Mi nismo poraženi, naši narodni ideali so uresničeni in kar je glavno, mi imamo vse predpogoje za miren in nemoten razvoj, in za ureditev socialnih razmer po svoji volji in brez tujega vpliva. Mi nimamo povoda, niti razloga, da bi posegali po obupnih sredstvih, ker po teh sega samo tisti, ki se potaplja in tone.«

»JUGOSLAVIJA« v Sarajevu piše v članku »Politična trgovina«: »Da, nastala je nova in velika doba, toda ta doba je nas zatekla male in v stari koži, za to govorimo iz srca vseh onih, ki jim je na srcu pravi napredek civilizacije in naše nove države: Odpovejmo se jedenkrat radikalno starih metod, iznebimo se pokvarjenih orientalskih trgovskih manir, dajte nam sposobne ljudi brez ozira na stranke in fingirane težnje pojedinih političnih »veličin«; ne delajte se za boga vsi skupaj za tako važne radi malenkosti, nego otvorite oči za realno delo in pravo stanje stvari. Pred vsem pa: dajte nam ljudi, a ne figure, ljudi nesebične in požrtvovalne, nezaslepljene po političnih idejah samo jedne stranke: prave državnike, a ne — politične trgovce. Preudarite to dobro, da ne bo prekasno!«

»SRBIJA« v Mitrovici razpravlja v članku »Volkovi v ovčji obleki« o dejstvu, da so v naši državi razni elementi na delu, da izpodkopljejo temelje naši državi, in naslavlja na javnost ta - le apel: »Pamtite, bratje Srbi, Hrvati in Slovenci, vselej in povsod: Volkovi in hijene se utihotapljajo v ovčjih oblekah med naš rod, da rušijo, zastrupljajo in uničujejo našo svobodo, ki jo je nam prinesla velika in neizmerna ljubav, ta brezprimerna požrtvovalnost naših osvoboditeljev. Ne pripuščajmo, da bi nas žalili naši zlotvori s svojimi nasveti in s svojimi nauki, zakaj njihovi nasveti nas vodijo v propast, njihovi nazori so osredotočeni na razpad naše države in njihovi nauki so nauki satana, ki bi nas živo spravili v pekel.«

Spominjajte se zaklada „Slov. sokolske zveze".

Sedlo malo rabljeno, naprodaj. Ogleda se Jeranova ul. 11. 4138

Odda se salonska garnitura z velikim ogledalom in igralno mizo. Dunajska cesta 15/II, desno. 4112

Dve inteligentni gospodični želita korespondirati z enakimi gospodi pod „Špela" „Urša" poštno ležeče Ljubljana I. 4047

Nekaj pohištva med njim tudi zelo dobro ohranjena politirana miza (ki se lahko podaljša), je naprodaj v Kolodvorski ul. 13/I. Ogleda se lahko vsak dan med 2. in 3. uro popoldne. 4094

Ježic se proda 20—30 mq. Naslov pove upr. Sl. Nar. 4063

Biljard, dobro ohranjen se kupi. Ponudbe pod „Biljard/4126" na uprav. Slov. Naroda. 4126

Sveže fižolove stroke dobavlja trgovina s sečivjem v Mariboru, Grajska ulica št. 12. 4080

Bukova drva se prodajajo v polenih na metre in vagone, kakor tudi na drobno klana, od 500 kg naprej in se dostavlja o poljubno tudi na dom. Josip Pianksr, Dolenjska cesta št. 5, gostilna Kramar. 7828

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani. Mesto posebnega obvestila.

†

Žalostnim srcem naznanjamo, da je naš iskrenoljubljeni, predobri soprog, oče, stari oče in tast, gospod

FRANC SPILLER

poštni poduradnik v pokoju

danes popoldne previden s sv. zakramenti v 77. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se vrši v torek, dne 15. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Novem Vodmatu št. 76 na pokopališče k Sv. Križu.

Blagega rajnkega priporočamo v molitev in blag spomin.

V LJUBLJANI, dne 13. aprila 1919. 4174

Marija Spillerjeva, soproga. — **Dr. Fran Spiller-Muys,** sodnik. **Ludovik Spiller** uradnik, sinova. — **Aniča Spiller-Muysova** roj. **Šare** sinaha. — **Nuša,** vnukinja.

†

Žalosti polnim srcem naznanjamo, da je naš srčno ljubljeni predobri soprog oziroma sin in brat, gospod

Franc Petrič

uradnik pri čekovnem uradu v Ljubljani

v nedeljo, dne 13. aprila 1919 dopoldne v bolnišnici v Brežicah vsled ran, pridobljenih pri nesrečni vožnji z vlakom iz Ljubljane na Videm, izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bode vršil v torek dne 15. aprila 1919 ob 4. popoldne na Vidmu.

Sv. maša zadušnica se bode darovala v sredo, dne 16. t. m. v farni cerkvi na Vidmu.

Brežice - Videm - Ljubljana, dne 13. aprila 1919.

Žalujoči rodbini Petrič-Kores.

Hišnik ali hišnica se sprejme. Ponudbe pod „Hišnik/4069" na upr. Sl. Nar. 4069

Proda se popolna acetilenska naprava. Vprašanja pod „Acetilen/4125" na uprav. Slov. Naroda. 4125

Dirkalno kolo se kupi. Ponudbe na upravništvo Slov. Naroda pod „Dirkalno kolo 88/4158" 4158

Služkinja, starejša, snažna ki zna nekaj šivati in plesti, se sprejme. Plača po dogovoru. Ponudbe naj se pošljejo na Lekarno Trbovlje. 4144

10.000 kron vložim v dobro in hitro kakršnosibodi kupčijo. Ponudbe pod „Deljen dobiček/4074" na uprav. Slov. Naroda. 4074

Hotel „Triglav" na Bledu, renoviran z moderno opremo in električno razsvetljavo, je zopet odprt. 4096

Poštena, vestna, družinska kuharica se išče za graščino. — Feliks Urbanc, Ljubljana. 4102

Iščem starejšega in mlajšega zobotehnika(co) nastop službe takoj. Ponudbe naj se pošljejo na naslov: Hinko Kadrnka, dentista, Tuzla, Bosna. 4028

Sveža jajca v originalnih zabojih à 1440 komadov proda po 50 vinarjev 1 komad pri osebnem prevzemanju ali plačilo naprej Em. Suppanz, Rogatec Sp. Štajersko. 3411

Postrežnica (mlajša) katera se tudi nekoliko razume v kuhinji se sprejme takoj proti mesečni plači, za čas od 7. zjutraj do 2. pop. Hrana v hiši. Šibenik, Gospeska ul. 16. 4120

Zanesljiv konjski hlapec, ki tudi razume vsa poljska dela, se sprejme takoj. Dopisi z navedbo zahtevane plače na graščinsko upravo Branek, pošta Ljutomer. 4050

Traži se zdrava ženska za svaki kućni posao, koja ponešto kuhati zna. Plata i košta dobra. Sa knjigom. Ponude slati sa fotografijom na upr. Slov. Nar. pod „Zdrava/4150". 4150

Slovkinja, spretna, ki dela lično in lepo, zmožna slovenščine in nemščine, se takoj sprejme za Ljubljano. Prednost imajo take, ki bi se hotele izuriti za prodajalke. Ponudbe s sliko in zahtevo plače pod „T. B./4079" na upr. Sl. Nar. 4079

Ženitna ponudba! Ekonom, oskrbnik veleposestva, 33 let star, jako treznega značaja, dobrosrčen in vesten, z večjim premoženjem v gotovini, se želi priženiti k gospodični ali vdovi primerne starosti, katera ima srednje gospodarstvo, gostilno ali kako drugo podjetje. — Tajnost zajamčena. Le resne ponudbe s sliko, katera se takoj vrne pod „[illegible]" na upr. Slov. Naroda.

Proda se vila v Rožni dolini. Poizve se: Kuhnova cesta št. 21. I. nadstr. desno. 4086

Proda se postelja in 8 m platna močnega za vozovne strehe. — Kje, pove upr. Sl. Nar. 4100

Proda se večja množina koruznega zdroba (šrota) za hrano. Iv. Kuralt, valčni mlin, Domžale. 4152

Električna luč s popolno opremo za vile ali grajščine se proda. Naslov pove upravništvo Slovenskega Naroda. 4170

3 pare mlinskih kamnov z vso zraven spadajočo opravo naprodaj. Povpraša se Jeranova ulica 13. 4140

Kupi se nov ali pa star eš dobro ohranjen telefonski aparat. Ponudbe z navedbo cene pod „F. K. 11/4087" na upr. Slov. Naroda. 4087

Gospodična išče stanovanje in hrano pri boljši rodbini. Ponudbe na Dragica Raiger, pri g. Sequardt, Dalmatinova ulica 5/II. 4122

500 K nagrade onemu, ki mi preskrbi lepo stanovanje 2 — 3 sob s pritiklinami za takoj oz. 1. maj. Ponudbe na upr. Sl. Nar. pod „Hitro/4058. 4058

Zakonski par brez otrok išče za takoj manjšo meblirano sobo s kuhinjo v Ljubljani ali vsaj v bližini Ljubljane. Ponudbe pod „zakonski par brez otrok/4061" na upr. Sl. Nar.

100 kron nagrade dam onemu, ki mi preskrbi stanovanje z eno sobo in kuhinjo za takoj ali za 1. junij. Ponudbe na naslov: Ivan Sinkovič, Žibertova ulica štev. 145, Ljubljana. 4049

Kupujem smrekov les, jelka, hrastov in bukov bodi si okrogel ali rezan. Cene za les naložen v vagon se naj naznanijo na V. SCAGNETTI, parna žaga za drž. kolodvorom, Ljubljana. 2048

Kovačnica. Iščem kovača za na deželo z vsem kovaš. orodjem in stanovanjem in če je samski tudi hrano, če hoče v najem ali po dogovoru z mesečno plačo. Franc Jeraj, Veliki Gaber št. 48, pošta Št. Vid, Dolenjsko.

Deklica, Slovenka, 14—15 let stara, sirota, katera bi šla na deželo v dobro kmečko hišo, bi bila jako dobro sprejeta, ne bi bila kot dekla, več bi se vpoštevala kot svoja. Oglasi naj se v Zadružni ulici 16 pri L. Celič. 4149

[illegible] malinove in citronove esence in druge potrebščine za izdelavo dobrih pokalic, kakor tudi 70% malinove fondant-esence za aromitiziranje konditov priporoča: Destalacija esenc Srečko Potnik, Ljubljana, Slomškova ulica 27. Istotam se kupijo sveži, čisti olupki oranž kg 15 K [illegible]

Otročji voziček z gumijevimi kolesi, malo rabljen se proda. Sp. Šiška, Pr. Josipa ul. 152/I. levo. 4060

Med, trčan, večja množina na prodaj. Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda". 3756

Fina salonska oprava, večja ali manjša se kupi. Ponudbe na uprav. Slovenskega Naroda pod „Ž./4155". 4155

Zastonj dobi vsak čebuljček za lastno porabo v trgovini s semeni SEVER & KOMP. Ljubljana, Wolfova ulica 12. 4161

Pisalni stroj, najboljeg sestava, sasma nov ili malo rabljen želimo kupiti. Ponude tvrtci Schwarezi drug. Zagreb, Preradovićeva 1. 3347

Dvoje manjših stanovanj se takoj odda v Kočevju v sredi mesta. Naslov pove upr. Slovenskega Naroda. 4064

Stanovanje v Ljubljani, vilo v najem event. v nakup iščeta novoporočenca. Ponudbe pod šifro „Banka/4059" na upr. Slov. Naroda. 4059

Sobo išče mlad, soliden, samski uradnik, če mogoče z domačo hrano in postrežbo. — Ponudbe pod „Kje dom je moj?/3980" na upr. Slov. Naroda. 3980

Kuharica srednje starosti se sprejme takoj. Vešča mora biti vsemu gospodinjstvu. Dogovor glede pogojev ustmeno. Kje, pove upr. Slov. Naroda. 4136

Poslovodja (polir) popolnoma vešč tesarske obrti, teoretično in praktično naobražen, se sprejme. Plača po dogovoru. — Povpraša se pri Antonu Steiner, Ljubljana, Jeranova ul. 13. 4139

Nakupiti imam lepe partije lesa, in vsled pomanjkanja kapitala iščem kompanjona ali kompanjonko z 80 do 100.000 K. Podrobnejše informacije na upravništvo Slov. Nar. pod „Kompanjon 80—100/4103".

Iščem deklico 16—20 let staro, dobro, pridno, pošteno. Glavno je ako ima veselje do kuhinje. Najraje bi, ako je čisto ubožna in brez staršev, vzamem za domačo h hiši, ako ostane hvaležna. Kje, pove upravništvo Slov. Naroda. 4104

Bukovih drv 8 vagonov je naprodaj. Na željo se tudi na vozeh dostavijo v Ljubljano. Poizve se v pisarni Živinorejske zveze v Šmarci p. Radomlje. Istotam se izve za več vagonov kislega zelja in oljčnih tropin, ki so izvrstna krma za živino. 3989

Primorski begunec, 30 let star, z večletno pisarniško prakso in trgovsko predizobrazbo, vešč slovenščine, nemščine in italijanščine želi primerne službe. Gre v vsak kraj Jugoslavije. Ponudbe na upravništvo Slov. Nar. pod „[illegible]/4100".

Ženski čevlji št. 38 (boks) se proda. Poizve se Celovška c. 22. pritličje, Sp. Šiška. 4128

Restavracija v Prešernovi ul. 9. se priporoča v Ljubljano potujočemu slav. občinstvu. 3712

Naprodaj je 3 sode, okoli 1500 l špirita denat. 95%. Ponudbe na upr. Slov. Nar. pod „Špirit/4165".

Probkovih zamaškov za steklenice se proda večjo množino. Predvojno blago. Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«. 4162

Meblovano sobo išče soliden gospod uradnik za takoj ali 1. maj. Ponudbe na upravništvo Slov. Naroda pod „Soba 1. maj/4147". 4147

Graška hiša, moderna. 3 nadstr., se zamenja za ljubljansko hišo. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 4105

Pouk v francoščini se išče za dva gospoda. Ponudbe pod „Francoščina/4114" na upravništvo Slovenskega Naroda. 4114

Sladkor v prahu ali kristalni se kupi. Cenjene ponudbe: hotel „Slon", Ljubljana. 4065

Dobro ohranjen gramofon, pripraven za gostilno z 10 ploščami, se po ceni proda. Kje pove uprav. Slov. Naroda. 4148

Zlat gumb za manšete, okrogli z monogramom I. K. se je izgubil na poti h glavni pošti. Oddati je proti nagradi pri Julij Klein, Frančiškanska ul. 6. 4063

Slike za legitimacije izdeluje najhitreje fotograf Hugon Hübscher, Ljubljana, Gospeska ulica št. 16, poleg Križevniške cerkve. Istotam se sprejemajo neg. retuša in vsa amaterska dela. 3719

Graščina z nekoliko zemlje, pet opremljenih sob, v jako zdravem kraju, pripravna za miroljubne ter mirupotrebne ljudi, je naprodaj. — Ponudbe pod „Graščina/3987" na upr. Sl. Nar. 3987

Posestvo s štirimi merniki posetve, ena zidana hiša s sobo in kuhinjo, druga hiša tudi zidana, klet, svinjak in vodnjaka pri hiši. Obe hiši z opeko kriti. Za vse skupaj cena 14.000 kron. Ignacij Perše, gostilničar, Virčna vas št. 18, pošta Novo mesto. 41[illegible]

Kupujem na veliko: prima svinjsko špeka po K 32·—, nadalje ljepenke za krov, prima metle iz rižene slame, prima jestivog ulja, dvopek (kakes) obručnog željeza itd. uz najjeftiniju cijenu. Upite slati na Poštni pretinac 17 Zagreb. 41[illegible]

Traži se mlada marljiva i poštena djevojka k dvojema osobama za sve kućne poslove, koja je vješta i kuhanju i ima dobre svjedočbe. Putni trošak će joj biti plaćen. Nastup odmah. — Ponude sa naznakom plače na Ljubomir Gayer, Zagreb, Ilica [illegible]

posle, ustanovljeni in vzdrževani list. Znano je še, kako so grdili naše idejale, kako kazali avditorjem in enakim pot v garnizijske zapore, internacije in konfinacije; vse je še in ostane v dobrem spominu. No, pa c. kr. »Novice«, so imele vendar svojo dobro stran. Smele so namreč na fronto. Gotovo je še znano, kako so naši vojaki v strelskih jarkih prosili domačih časnikov. Pošiljali smo jih toda za cenzorjevo peč. Bog ne daj, da bi bil prišel v fronto naš list. Zaprli bi pošiljatelja, cenzorja in tudi papir. Pa je vendar šlo. Navihanci smo bili prišli na izborno idejo. Naši zastopniki na Dunaju, mi v zaledju, vojaki na fronti, vsi smo kopali grob mačehi Avstriji in pomagali na nogo mladi Jugoslaviji. Vsak po svoje, skupno s časopisi. Kratko: Bilo je nas nekaj — tudi par častnikov in en vojni kurat za tajno »veleizdajalsko« akcijo ter obveščali fronto o dogodkih. Nakupovali smo redno »Narod«, »Slovenca« in »Naprej«. Napise teh listov smo prelepili z glavo »Novice« in tako maskirane liste pošiljali na fronto, seve s ponarejeno pisavo, dobro vedoč, da bi kaj lahko šli na skupen polet čez Karlovški most v Suhi bajer. In šlo je do razpada in še-le sedaj, ko smo doma, naj izve to »hudodelstvo« javnost. G. urednik, če se bode kak bivši c. kr. nos zanimal za nas, sedaj nas lahko izdaste; poveste mu tudi lahko, da smo imeli tako dobre oči, da smo v hiši c. kr. križelovcev na Bleiweisovi cesti videli skozi zid marsikaterega Ljubljančana s p. v. (sedaj se je ost obrnila nasprotno) in celo nekaj imen denuncijantov (nekatera segajo celo do leta 1908) se je dalo čitati. Tudi te izročimo pravočasno javnosti. — Nekaj veleizdajalcev.

V Mariboru so zaplenili na kolodvoru 4 lesene zaboje, 8 kovčegov, 3 vreče, v katerem je bilo 800 kg tobaka, in 5 velikih zabojev z bosanskimi preprogami. Vse to blago je bilo v vozovih češkoslovaškega vlaka. Izvoznic ni bilo za blago nobenih. Spremljevalci so se izgovarjali, da je blago namenjeno za jugoslovanskega poslanika v Pragi. Oblast je blago zaplenila, dokler se stvar ne pojasni.

O sumljivih elementih v Ljubljani. Rojak, ki je utekel iz Trsta in se sedaj nastanil v Ljubljani, nam piše: Zelo sem se čudil, ko sem prvič stopil na našo zemljo, da me ni nobeden vprašal po kaki legitimaciji, dočim Lahi najstrožje pregledujejo vse legitimacije in potne liste. Zelo sem bil vesel, da sem vendar enkrat svoboden, toda ta svoboda bi ne smela biti za vsakogar, ki ga ne poznamo. Kmalu mi je izginilo veselje, zakaj, tudi tu sem našel elemente, ki se po našem tržaškem slovarju kličejo »renegatje«, prodane duše. Te duše znajo slovenski jezik izvrstno in so v službi laških oblastnij, prihajajo se z nami bratit in odnašajo vesti tja, kamor ne bi smeli. V Ljubljani je polno takih sumljivih elementov, ki jih Ljubljančani ne poznajo, poznamo jih pa mi, ki smo ž njimi živeli. Da je to res, naj navedem dva slučaja: Neka Tržačanka je bila v Ljubljani, ušla je preko meje, tu se je ustavila par dni in se potem vrnila v Trst. V Ljubljani jo je nagovoril slovensko neki gospod in jo vprašal, če se vrne v Trst in če bi vzela seboj samo eno pismo. Pristala je in vzela. Ko je dospela v Trst, so jo že čakali karabinjerji na kolodvoru, jo zaprli ter vzeli tudi ono pismo. Kaj je bilo v pismu, nihče, razun italijanske oblasti, ne vé. Drugi slučaj je ravno tak, samo s to razliko, da je bil to gospod, ki je potem dobil 15 let ječe. Italijani so našli pri njem, ko se je vrnil iz Ljubljane, nekaj naših listov in pisem. Ljubljano je treba čistiti in treba potnih listov, ker smo s temi imeli itak dosti opraviti še pod bivšim režimom, samo strožje kontrole tujih, nepoznanih elementov je treba! Imate dovolj sposobnih ljudi na razpolago, vzemite v službo tržaške redarje in kmalu bo Ljubljana čista.

Po naših uradih in šolah so marsikje ostale stene prazne, ko so zginili z njih avstrijski cesarji. Tu in tam smo jih nadomestili s sliko našega regenta. Mislimo pa, da bi bilo zelo primerno, da bi okrasili naše uradne lokale s sliko, ki predstavlja umetniško krasno naše ujedinjenje: in to je sokolska diploma, ki je bila namenjena za sokolski zlet. Tam si kralj Matjaž in kraljevič Marko podajata roko. Letnica 500 kaže petsto let našega suženjstva. Vidimo vojvodski prestol, simbol naše svobodne demokracije. Po našem mnenju spada ta slika v vse javne lokale in upajmo, da se to zgodi, predno pride k nam regent Aleksander.

Iz občinstva. Na poslano od »Heliosa« bi Vas rad opozoril, da je treba še marsikaj iztrebiti, tako trgovca Wolfa, ki se skriva pod tvrdko Čamernik. Wolf je Prus in je roko v roko s Skubljem intrigiral proti Slovencem. Na lastna ušesa sem slišal, ko je dr. Korošec imel s Švice priti, kako se je posmehoval: No wann kommt denn der slowenische König«. In tak človek ima prostor v Jugoslaviji, dočim drugod Slovence tako brezobzirno iztirajo.

T. B.

Na naslov Jurkloštrske občine. Radovednež želi zvedeti, kdaj misli slavna občina Jurklošter penzijonirati svoj nemški občinski pečat. Veste, čas bi že bil! Ali se še vedno bojimo bivših celjskih gospodov? Na ljubo tistih par privandranih ste rabili tisti »Ortsgemeinde Gairach kais. königl. Bezirkshauptmannschaft Cilli«. Na ljubo večine, bi ga že morali davno nesti pod kolo. Toraj pobolišajmo se danes! —

Lep mesarski zaslužek v Trbovljah! Tukajšnji mesar Albin Tratnik je kupil od nekega siromašnega posestnika, po priimku Matko, kravo žive teže po 6 K kilogram. Mesar je to meso čisto po domače prodajal po 18 kron kilogram. Prišel je sam posestnik, kateri je prodal kravo, po nekaj kilogramov mesa. Ali siromak se začudi, ko je moral trikrat dražje plačati meso, nego je ga on prodal. — Lep dobiček: kaj ne!

Begunci, pozor! Pričenši s ponedeljkom 14. t. m. se bo uradovalo pri Posredovalnem uradu za begunce SHS v Ljubljani, Dunajska cesta 38/I., od 8. ure dopoldne do 2. popoldne. Begunci naj vzamejo to na znanje in naj po 2. uri nikar ne hodijo v urad, ker ne bo tam nobenega uradnika.

Učiteljišče v Čakovcu prične s poukom dne 24. t. m. Zavod ima pokajalo 80 gijakov iz Zagreba, ki bodo nato nastavljeni kot učitelji v Medjimurju.

Zaprli so v Celju radi vohunstva 23-letnega Emila Reiterja, ki se je brez posla klatil po mestu.

Trgovska šola v Celju. Vodstvo te šole je prevzel ravnatelj Beno Serajnik.

Za upravitelja mestne bolnice v Celju je imenovan g. Ivan Prekoršek.

Za nadzornika II. razreda v trgovskem ministrstvu je imenovan dr. Ivan Slokar.

Za poveljnika vojaške rezervne bolnice v Celju je imenovan dr. Vladimir Brezovnik, ki je obiednem imenovan tudi za sekundarija na kirurgičnem oddelku Gizeline bolnice.

Prememba v železniškem ministrstvu. Železniški minister Vulović odpotuje te dni v Pariz. Nadomestoval ga bo poštni minister Lukinić.

Himen. Poročil se je v soboto popoldne ob 6. uri v Beogradu poslanec, član Demokratskega kluba, dr. Pavel Pestotnik z gospo Geršakovo iz Ljubljane. Poročil ju je ministrski podpredsednik dr. Anton Korošec, kot priči pa sta fungirala ministra dr. Edo Lukinić in dr. Albert Kramer. Bilo srečno!

S Francoskega pošilja rojakom, znancem in prijateljem iskrene pozdrave Stanislav Volarič ter jih prosi, da bi mu pisali na naslov: Mr. Stanislav Volaritch, diretteur d'orchestre, Ecole Normale - Dragnignan, Var - France. —

Umrla sta v Ljubljani: gosp. Fr. Spiller, poštni poduradnik v pokoju in gosp. Fr. Petrič, uradnik pri čekovnem uradu v Ljubljani. N. v m. p.!

Rodbina mučenika Rogla, ki je bil dne 15. maja 1918. ustreljen po prekem sodu v Judenburgu, naj naznani svoj naslov Rastu Pustoslemšku v Ljubljani, ki ima zanjo 120 kron shranjenih. Svoto je nabrala narodna družba v Celju, izročil pa jo je g. Dragotin Roglič. Prosimo ostale slovenske liste, da ponatisnejo to notico, da bo uboga rodbina dobila denar pred Veliko nočjo.

Tovarišem! Vse akademike in abiturijente vabimo na važen sestanek, ki se vrši v ponedeljek, 14. t. m. v zadnji sobi Narodne kavarne. Predmet: Priprava za cvetlični dan. — Veselični odsek S. Z. S. A.

Izgubil se je v soboto zvečer hišni ključ od telovadnice Narodnega doma pa do Nar. tiskarne. Pošten najditelj se vljudno prosi, naj istega vrne v ekspediciji Narodne tiskarne.

Pri včerajšnjem večernem vlaku iz Zagreba je bil v drugem razredu pomotoma vzet ženski dežnik z veliko leseno kljuko. Prosi se da se isti proti nagradi v trgovini Bonač ali na oliciji izroči.

Vremensko poročilo.

Višina nad morjem 306·2 Srednji zračni tlak 736 mm.

April	Čas opazovanja.	Stanje barometra v mm	Temperatura v C°	Vetrovi	Nebo
12	2. pop.	739·5	15·2	brezvetr.	pol. obl.
„	9. zv.	738·6	11·3	„	del. obl.
13	7. zj.	735·5	6·5	„	oblačno
14	2. pop	733·3	6·8	moč. jgz.	več. obl.
„	9. zv.	731·1	11·2	brezve.	oblačno
„	7. zj.	729·8	8·8	sr. svv.	dež.

Padavina v 24 urah 1·6 mm

— Srednja včerajšna temperatura 8·2°, normalna 9·3°. Vremenska napoved za jutri:— Lepše, več. oblačno severno vetrovno vreme.

Gospodarstvo.

Elektrarna na Fali. V soboto se je vršila pri deželni vladi seja, ki so se je udeležili zastopniki štajerske električne družbe, med njimi ravnatelj Rosshändler. Na seji se je razpravljalo o uporabi v falski elektrarni proizvedene struje o in o družbeni prošnji, naj bi se ji dovolilo del te struje izvažati čez mejo na sever. Nato se je razpravljalo o vprašanju, ali bi ne kazalo, da se daljnovod, ki je za enkrat nameravan od Maribora preko Slovenje Bistrice in Konjic do Celja, podaljša v Savsko dolino eventuelno do Ljubljane. Pogajanja z družbo se bodo nadaljevala.

Koruzo za seme za zeleno krmo oddaja Žitni zavod. Naročijo jo lahko županstva ali kmetijske korporacije. Koruzo v storžih bo oddajal Žitni zavod po 130 kron za 100 kg, prosto nasuto v vagon, franko postaja Ljubljana. Koruza je že na potu in dospe v Ljubljano še pred Veliko nočjo. Naročniki naj navedejo točen naslov, pošto, bližnjo brzojavno in železniško postajo.

Deželna zadruga izdelovalcev sodavice je imela 6. t. m. svoj občni zbor, ki se ga je udeležilo 70 članov. Sklenilo se je naprositi vlado, da preskrbi zadružnikom ogljikovo kislino. Zadruga raztegne svoj delokrog na vso Slovenijo. Določila se je cena sifonu in pokalicam na 70 v. Članarina za leto 1919 znaša 25 K, za to dobiva vsak član »Obrtni Vestnik« brezplačno. Članarina se naj pošlje na Zadružno pisarno v Ljubljano, Martinova cesta št. 11.

Čebelarji Selške doline pozor! Občni zbor Selške čebelarske podružnice bo na Velikonočni ponedeljek, takoj po deseti maši v Duštvenem Domu v Selcih. Obenem bo predaval g. A. Bukovic. Čebelarji, vzdramite se in pristopite kot člani vsi do zadnjega, da nas bo več. Sprejemali se bodo tudi novi člani.

ZAGREBŠKA BORZA.

LDU. Zagreb, 12. aprila. Zaključni kurzi na današnji borzi:

	Denar	Blago
Banka za trgovino, obrt in dustrijo	460	470
Banka in hranilnica za Primorje, Sušak	503	540
Hrvatska eskomptna banka	1420	1430
Eskomptna in menjalna banka Brod, nove delnice	375	385
Hipotekarna banka, Zagreb, nove delnice	381	389
Hrvatska kreditna banka nove delnice	895	905
Obrtna banka	222	228
Poljedelska banka, nove del	95	106
Riječka pučka banka nove delnice	206	210
Zemaljska banka, nove del.	—	715
Osječka industrija sladkorja	—	2730
4½% založnice hipotekarne banke	—	116
4½% zadolž. mesta Zagreb	—	116

Najnovejša poročila.

(Naša posebna brzojavna poročila.)

NEMŠKO VESELJE.

Lucern, 12. aprila. Nemška izvestiteljska služba z velikim veseljem razširja vesti, da se namerava Wilson povrniti v Ameriko in da je poslal zaveznikom nekak ultimatum. Koliko je na teh vesteh istine, je razvidno iz že objavljenih naših brzojavk. Kar Nemci razširjajo v nasprotju z našimi brzojavkami preko Dunaja, je njihova izmišljotina, s katero skušajo delati razpoloženje za sebe. Čisto narobe je, da se Wilson in Lloyd George popolnoma ujemata, marveč je Lloyd George, kakor smo javili, moral pod vplivom soglasnega ljudskega razpoloženja v Angliji napraviti korak bližje Franciji.

FRANCOSKE ZAHTEVE.

Geneve, 13. aprila. Foch, Petain in Joffre so poslali Clemenceau memorandum, v katerem zahtevajo vojaške sigurnosti na levem bregu Rena in sicer z zasedenjem. Francoski senat zahteva po vzgledu angleškega parlamenta soglasno takšen mir, ki bi bil vreden žrtev in zmage.

PADEREWSKI.

Geneve, 13. aprila. Paderewski, ki je včeraj govoril pred odborom četvorice, posluša danes revidirano končno poročilo poljske komisije.

NEMŠKI DELEGATI. — ZVEZA NARODOV. — GLASOVANJE. — DELAVSKA ZAKONODAJA.

Geneve, 13. aprila. »Oevre« poroča, da bodo nemški delegati pripuščeni k diskusiji o finančnih klavzulah miru šele, ko bodo gladko sprejeli vse teritorijalne pogoje miru. — Ženeva je bila izbrana za sedež zveze narodov z glasovi Amerike, Anglije, Italije, Japonske, Jugoslavije, Grške, Romunije in Brazilije, za francoski predlog (Bruselj), ki je propadel, so pa glasovali Francozi, Belgija, Češi, Portugal in Kitajska. — Konvencija o mednarodni delavski zakonodaji obsega 41 točk. Včeraj so jo prečitali v svečani plenarni seji komisije.

WILSON.

Geneve, 13. aprila. »George Washington« pride dne 19. aprila v Brest. Dotlej bo položaj toliko pojasnen, da se bo Wilson odločil, ali odide iz Francije sedaj in začasno, ali pa kasneje definitivno.

PONESREČENI GENERALNI ŠTRAJK V ITALIJI.

Geneve, 13. aprila. Dodatno poročajo k generalnemu štrajku v Rimu, da so bile povsod konsignirane številne čete, ki so morale na nekaterih krajih intervenirati. Štrajk je popolnoma propadel. Sicer ni res, kar so trdili preveč optimistični laški listi, da štrajka skoraj ni bilo, vendar je pa res, da se je popolnoma ponesrečil in da se je boljševizem izkazal za mnogo slabšega, nego so se laški vladni krogi bali.

RADIĆ IN LAHI.

Geneve, 13. aprila. Laška izvestiteljska služba razširja nekakšen protest hrvatske seljačke stranke v devetih točkah. V tem protestu stoji, da ta stranka ne priznava države, da ne priznava dinastije Karagjorgjevičev niti od nje imenovanega hrvatskega bana in prosi, da naj veliko laško ljudstvo pomaga hrvatskemu kmetu do njegove republike. — (Lahi bi seveda prav radi pomagali, da dobe z republiko vred hrvatskega kmeta pod svoje očetovsko okrilje. Naj se Radić le kdaj prikaže v Primorju, ko bo osvobojeno laškega jarma, da se mu primorski, hrvatski in slovenski kmet za njegovo kmetsko delo primerno zahvalita.)

DROBNE VESTI.

Geneve, 13. aprila. Dne 8. aprila so v Londonu aretirali 150 ruskih boljševikov, ki jih bodo odpravili v Rusijo. — V Švici vlada velika nezadovoljnost radi prisotnosti bivšega cesarja, ki se ga vsenemška propaganda poslužuje. — Socialistično časopisje objavlja manifest obsojencev v procesu o generalnem štrajku. Ponavljajo, da bodo še dalje delali. — Trumbić je v »Petit Journalu« izjavil, da je Jugoslavija proti združenju Avstrije z Nemčijo. — Američani so zelo zadovoljni, ker je Monroe doktrina sprejeta v štatut zveze narodov. — Francoski parlament zahteva višjo vojno odškodnino. — Meščansko časopisje z veseljem pozdravlja polom generalnega štrajka v Rimu. — V Bernu je ustanovljena »Agence Republicaine« kot nemška propagandna agencija. — »Avanti« objavlja manifest jugoslovanskih komunistov. Ne pove, kje so. — »Agence Republicaine« ravno tako razširja vesti o komunizmu v Jugoslaviji pri malih listih, kakor »Feuille«, »Sentinelle« in pri nemških socialističnih listih v Švici.

PROTI BOLJŠEVIKOM.

Geneve, 14. aprila. »Feuille« javlja, da je Antanta poslala v Nemčijo v vjetniška taborišča bivšega ruskega ministrskega predsednika Lvova, naj bi med onimi mnogoštevilnimi vjetniki, ki niso hoteli domov, izbral prostovoljce za rusko protiboljševiško divizijo.

JADRANSKO VPRAŠANJE.

Geneve, 14. aprila. »Corriere della Sera« javlja danes, da pride »italijansko vprašanje« v torek ali v sredo zopet na red. To se pravi, da se pričakuje meritorična odločitev o tem vprašanju ta teden (če je ne bodo zopet odložili). Pogajanja se vrše že več tednov brez pozitivnega uspeha. Vse se vrti okrog Reke, ker nimajo Lahi za Dalmacijo itak nič upanja. Vprašanje Trsta in Gorice je pa popolnoma stopilo v ozadje. Ti dve mesti smemo smatrati za izgubljeni, vprašanje je samo, koliko se posreči rešiti našega teritorija. Primerjati je treba zadnjič javljeni intervju Trumbića v »Morningpost«. — Lahi se povsod bahajo in izrabljajo svoj uspeh proti boljševikom. — Lahom prijazni del pariškega časopisja nadaljuje svojo propagando. Ameriški publicist Warren piše, da bi morala Dalmacija pripasti Italiji. Dobesedno: »Če odidejo Nemci iz Alzacije - Lorene, ostanejo Francozi v Strassbourgu in Metzu. Če poženete Slovane iz Dalmacije, bodo ravno tako ostale v Dalmaciji vaše mase v Reki, Zadru, Šibeniku, Splitu in Trogiru. Če pa ne, bodo vedno protestirale proti odločitvi, da jih priklopite hrvatski kraljevini! Vsa Dalmacija je edina v želji, da se združi z Italijo! (Lepa primera. Koliko je Warren neki dobil?)

ZOPET UPAJO.

Lucern, 14. aprila. Od srede naprej se francosko časopisje in javno mnenje zopet udaja nadam. Računajo, da bo mir do 15. maja. Na to je vplival javljeni korak Lloyd Georga in ugodna rešitev vprašanja saarske kotanje, ki pripada gospodarsko Franciji, politično pa zvezi narodov. Končno zadovoljuje tudi javljena rešitev vprašanje Gdanskega v poljskem zmislu in činjenica, da so nehala pogajanja z madžarskimi boljševiki.

(Naša poročila iz Beograda in Zagreba.)

NASPROTJE MED DR. KOROŠCEM IN DR. ŠIMRAKOM?

Beograd, 13. aprila. »Pravda« je dne 11. t. m. priobčila pod naslovom »Držanje Jugoslovenskog kluba« to-le notico: »Jugoslovenski klub (Dr. Korošec) je v jedni svojih zadnjih sej razpravljal o vprašanju, kakšno stališče naj zavzame z ozirom na nove politične grupacije v Narodnem predstavništvu. Klub je prišel do zaključka, da se glede političnega programa strinja s srbskim opozicionalnim blokom, oziroma z dosedanjo zvezo samostalcev, naprednjakov in demokratov; na drugi strani so se konstatirale večje razlike med Jugoslov. in radikalnim klubom, še večje pa med jugoslov. in narodnim (starčevićanskim) klubom. Zato bi bilo mogoče, da pride do združitve z novim demokratskim blokom, vendar pa je klub sklenil, da za sedaj še tega ne bo storil, marveč da si pridrži svobodne roke, ostane pa še nadalje v vladni večini in bo aktivno sodeloval pri vseh državnih poslih.

Kot tak bo pozval v svoje okrilje in na sodelovanje vse one elemente, ki stoje blizu njegovemu programu.

Na to notico je izšel v »Samoupravi« demanti, ki pravi: »V včerajšnji 160. številki »Pravde« je izšla notica, ki poroča, kako stališče je baje zavzel Jugoslovanski klub z ozirom na novo grupacijo strank v parlamentu. Tem povodom je nas naprosil dr. Korošec v pismu z dne 11. t. m., da priobčimo to-le izjavo: »Prosim vas, da izvolite vzeti na znanje, da je notica v »Pravdi« čista mistifikacija in da je izmišljena od prve do zadnje vrstice«. — Zanimivo je, da je priobčil dr. Korošec popravek v »Samoupravi«, dočim je bila notica objavljena v »Pravdi«. Kakor se zatrjuje, je napisal vest v »Pravdi« — podpredsednik »Jugoslovanskega kluba« dr. Janko Šimrak.

IMENOVANJE V ŽELEZNIČARSKI SLUŽBI.

Beograd, 13. aprila. Znani železniški strokovnjak Leonida Franić je imenovan za nadzornika 1. razreda pri prometnem ministrstvu.

ZA JUGOSLOVANSKE LEGIONARJE.

Beograd, 13. aprila. Demokratski klub je sklenil v svoji zadnji seji pozvati vse ministre, ki pripadajo Jugoslovanski demokratski stranki, naj se krepko zavzemo za interese jugoslov. prostovoljcev in legionarjev. Kakor se zatrjuje, bo vlada odredila poseben kredit, iz katerega bodo dobivale podporo rodbine jugoslovanskih dobrovoljcev. Nadalje se bodo dobrovoljci v prvi vrsti upoštevali pri razdelitvi zemljišč povodom agrarne reforme.

POLOŽAJ V PARIZU.

Beograd, 14. aprila. Vest, da sta Maribor in Celovec zanesljivo jugoslovanska, je prinesel v Beograd na povratku iz Pariza general Pešić že pred tremi tedni. — Ta vest ni popolnoma točna. Kakor je bil položaj v Parizu do zadnjega časa, je čisto gotovo, da pripade Jugoslaviji ves teritorij na Štajerskem in Medjimurju, kakor je potegnjena sedanja demarkacijska črta, z majhnimi mejnimi korekturami v naš prid. Gotovo je tudi, da prične meja Jugoslavije v bivši Koroški z neposrednim nadaljevanjem meje iz bivše Štajerske. Kod bo potekla nadaljna meja na Koroškem, danes še ni čisto gotovo, vsekakor je vest o izvršenem ljudskem glasovanju na Koroškem, v kolikor smo to glasovanje mogli izvesti, vplivala jako ugodno na mirovno konferenco. Vprašanje Reke še ni odločeno, Trst in Gorico moramo smatrati za izgubljeno, o teritoriju doslej od odločitev še ni padla. O tem so danes mogoče samo kombinacije, pozitivnega ne ve nikdo.

Poročila ljubljanskega dopisnega urada.

BOLJŠEVIZEM TUDI NA BAVARSKEM PROPADEL.

LDU. Weimar, 13. aprila. (WU.) Po poročilu prvega armadnega voja je monakovska garnizija strmoglavila sovjetsko vlado. Vzpostavitev sovjetske vlade se sploh ne pričakuje. Podrobnosti manjkajo.

Aprovizacija.

+ **Prodaja moke.** Na vsako izkaznico za moko se dobi pol kg moke za pecivo. Kilogram stane 4 K 66 v. Strankam naj se od izkaznice za moko odreže le desno polovico, da dobe prihodnji teden na izkaznice za moko še 1 kg moke za pecivo.

+ **Prodaja krušne moke namesto kruha.** Na vsako krušno rodbinsko legitimacijo, na katero je pritisnil prodajalec krušne moke svojo štampilijo, se dobi za vsako osebo 1 kg krušne moke, ki stane 4 K 66 v. Strankam se smejo odvzeti le odrezki za sredo, četrtek, petek in soboto. Kdor pa ne more vzeti naenkrat vse krušne moke, jo vzame lahko tudi samo na jeden ali dva odrezka. V tem slučaju imajo prodajalci krušne moke postopati sledeče: Na primer: Na krušni legitimaciji je vpisanih 5 oseb. Ker dobi vsaka oseba po 1 kg moke, dobi stranka na 4 odrezke za sredo, četrtek, petek in soboto skupaj 5 kg moke. Če ne more vzeti stranka h kratu vse moke, dobi lahko na odrezek za sredo ¼ vse moke, torej 1¼ kg, na odrezke za sredo in četrtek polovico vse moke torej 2½ kg itd. Na ostale 4 odrezke se bode dobilo pozneje še po 40 dkg moke za osebo, kar se pravočasno objavi. S tem bode cela krušna legitimacija izrabljena, ker se na tekoče krušne legitimacije ne dobi za osebo več kot skupaj 1 kg 40 dkg moke namesto kruha.

Prispevki za cenejši kruh za člane ubožne akcije z A, B in C izkaaznicami, za I. in II. uradniško skupino ter na B in C izkaznice za Moste in Vič se izplačajo izključno le še v ponedeljek 14. in torek 15. t. m. in sicer dopoldne v mestni posvetovalnici, popoldne pri krušni komisiji na magistratu. Pozneje je vsako izplačilo izključeno, ker se komisija, ki izplačuje te prispevke razide. Zamudniki naj torej posledice sami sebi pripišejo.

Krušno moko bodo prodajali. V I okraju: Na krušne izkaznice št. 1 in 2 Čižman, Pred Škofijo, na krušno izkaznico št. 3 in 4 Špenko, Kopitarjeva ulica.

V II. okraju: Na krušne izkaznice št. 5, 6 in 7 Zorman, Stari trg, na krušne izkaznice št. 8, 9 in 10 Zorc, Sv. Florjana ulica.

V III. okraju: Na krušne izkaznice št. 11, 12 in 13 Vreček, Korunova ulica, na krušne izkaznice št. 14 in 15 Velkavrh, Rimska cesta.

V IV. okraju: Na krušne izkaznice št. 16, 17 in 18 Fajdiga, Valvazorjev trg, na krušne izkaznice št. 19 in 20 Leskovec-Meden, Jurčičev trg.

V V. okraju: Na krušne izkaznice št. 21, 22 in 23 Zorc, Dunajska cesta, na krušne izkaznice št. 24, 25 in 26 Sark, Marije Terezije cesta.

V VII. okraju: Na krušne izkaznice št. 27, 28 in 29 Simončič, Sv. Petra cesta, na krušne izkaznice št. 30 in 31 Mencinger Anton, Sv. Petra cesta.

V VIII. okraju: Na krušne izkaznice št. 32 in 33 Skubic, Spod. Šiška, na krušne izkaznice št. 34 in 35 Zorman, Spod. Šiška.

V VIII. okraju: Na krušne izkaznice št. 36, 37 in 38 Šarabon, Zaloška cesta, na krušne izkaznice št. 39, 40 in 41 Sušnik, Zaloška cesta.

V IX. okraju: Na krušne izkaznice št. 42 in 43 Marenče, Dolenjska cesta.

V X. okraju: Na krušne izkaznice št. 44, 45 in 46 Marn, Glince.

Prodajalci kruha in peki naj v torek vprašajo vsako stranko, ako hoče mesto kruha krušno moko.

Kdor hoče moko, naj se mu vrne krušne karte in prečrta krušno legitimacijo na katero bode potem dobival moko v gori navedenih trgovinah. Krušne izkaznice pa spravi prodajalec moke, da se izkaže koliko je izdal moke.

Gori navedeni prodajalci krušne moke naj se takoj zglase v mestno posvetovalnico, ker se mora moka že v sredo zjutraj prodajati.

Vsi prodajalci moke naj se zglase v torek ob 9. uri v mestno posvetovalnico, ker se bode dajalo za praznike na vsako izkaznico za moko še pol kilograma moke za pecivo. Kilogram moke za kuho, ki se dobi vsakih 14 dni se nakaže drugi teden.

Društvene vesti in prireditve.

Igro »Nebesa na zemlji«, ki jo je včeraz priredil viški »Sokol«, je igrala kar najbolje. Igralcem, ki so včeraj stopili prvikrat na oder in rešili svoje vloge jako dobro, vsa čast. Popraviti bo treba samo nekatere nedostatke na odru. Igra se ponovi v sredo, dne 16. aprila ob pol 8. zvečer na istem prostoru. Vstopnice se dobe pri blagajni od 7. naprej. — R. Š.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Kontoristinja

samo boljša moč, vešča knjigovodstva, slovenske in nemške stenografije kot tudi strojepisja se sprejme. Znanje srbo-hrvaščine in zmožnost samostoj. dopisevanja daje prednost. Začetnice izključene. Ponudbe z zahtevo plače pod „Ljubljana 125“ na upr. Sl. Nar. 4157

Kupi se večja množina

bencina.

Ponudbe na tovarno pohištva

J. J. Naglas, Kongresni trg, Ljubljana.

Danes nenadomestljivo perilo se štedi samo z vporabo mila znamke

Tvornica mila in sode Ignac Fock, — Kranj. —

„Srna“

Poskusni zavoji s : 4 ½ kg : vsebine.

Stanovanje

z najmanj 3 sobam za maj, avgust ali november išče ugledna, mirna stranka (4 osebe). Eventualni posredovalec dobi visoko nagrado. Naslov pove upravništvo Slovenskega Naroda. 4116

Fotografični atelje

zelo dobro vpeljan v sredini mesta se s celim inventarjem takoj **proda.** Na reflektante kateri posedujejo čez 25.000 kron gotovine se bo oziralo. Pismene ponudbe na upravništvo Slovenskega Naroda pod **„Foto atelje 4119“.**

Javna dražba manufakturnega blaga.

Dne 15. aprila ob 10. uri dopoldne se bo vršila v skladiščih „BALKANA“ na Dunajski cesti javna dražba raznega suknenega blaga.

Prima bosanske slive

v vrečah à K 5·40 za kg netto, prodaja dokler traja zaloga, trg. in komis. del. družba **„Balkan“**. Vreče se zaračunajo à K 5·— za komad. 4108

Lesni strokovnjak

(za mehki in trdi les), Jugoslovan, kristjan, 42 let star, s 25letno prakso, že 20 let samo na vodilnem mestu zaposlen pri velikih gozdnih in žagovnih obratih, spreten tehnični in administrativni organizator novih obratov v modernem zmislu, izkušen v delavskem vprašanju, dober prodajalec in poznavalec les kupujočega inozemstva, v govoru in pisavi zmožen slovenskega, srbohrvaškega, nemškega, italijanskega in francoskega jezika, želi na jesen ali še preje **premeniti službo.** Cenj. ponudbe pod **„Gozdni in žagovni promet/4137“** na upravništvo »Slovenskega Naroda«. 4137

Razglas.

Javna dražba posestva

na Krasincu št. 1, „Krasinski majer“ pol ure od postaje Gradac v Belokrajini, se vrši **v sredo, dne 16. t. m. ob 8. uri zjutraj,** skupno ali razdeljeno v posameznih parcelah. Posestvo obsega poslopja, ca. 36 oralov najboljših njiv in travnikov.

Prodajalo se bode tudi več konj, krav, prašičev, vozov, sani, konjske oprave, par strojev, kmetsko orodje itd.

Ako se prvi dan, 16. t. m., ne bode moglo vsega prodati, se vrši dražba še naslednji dan, 17. t. m.

Dražbeni pogoji se razglasijo pred začetkom dražbe.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg v Ljubljani.

VABILO

k

rednemu občnemu zboru

Delniške družbe združenih pivovaren Žalec in Laški trg v Ljubljani,

ki se vrši

dne 27. aprila 1919 ob 9. uri dopoludne v Celju v sejni dvorani Posojilnice.

DNEVNI RED:

1. Poročilo o bilanci za pretečeno poslovno leto in nje odobrenje.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Slučajnosti.

LAŠKI TRG, dne 9. aprila 1919.

UPRAVNI SKET.

§ 17. pravil: Vsaka delnica ima pri občnem zboru svoj glas.

§ 18. Delnice, za katere se hoče izvrševati pravica glasovanja, se morajo založiti najkasneje šest dni pred občnim zborom na mestih v pozivu označenih in sicer proti legitimaciji, ki se glasi na položnikovo ime in iz katere mora biti razvidno tudi število delničarju pristoječih glasov. Založene delnice morajo biti opremljene s še nezapadlimi kuponi.

§ 19. pravil: Vstop k občnemu zboru je dovoljen le proti pokazilu legitimacije.

Kot založna mesta delnic so določena: Pivovarna v Laškem trgu, Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Posojilnica v Celju, Savinjska posojilnica v Žalcu.

Ena ali dve meblirani sobi se iščeta če mogoče s separatnim vhodom. — Ponudbe na poštni predal „160“ Ljubljana. 4145

Večja množina delavcev ter zanesljivih hlapcev se sprejme stalno. Hrana in stanovanje v hiši, ter perilo prosto pranja. Plača po dogovoru. **Cesta na Kodeljevo štev. 8.** 4163

Službo knjigovodje

razpisuje vodstvo Gospodarske komisije za stvarno demobilizacijo. Služba je provizorična in se sprejme le v knjigovodstvu praktično in strokovno izvežbana moč, ki se more izkazati z najboljšimi referencami. Službo je treba nastopiti takoj. Vojni invalidi imajo prednost. Prosilci naj se zglasijo najkasneje do 15 t. m. v vodstvu stvarne demobilizacije, **Dunajska c. 22,** vhod iz vogala Sodne ulice.

Trebam dve zdrave i poštene devojke jednu iznad 20 ljet za kuharicu, drugu izpod 20 ljet za sobaricu plačam K 80; 60 kruna, a posle dva meseca celi put, posle 6 meseci ako neće da ostane i nazad Delati nema mnogo, sami smo i žena: stara majka. Ovde se dobro živi ali odelo treba da donesu, jer se ovde ne može kuriti. **Dr. Radivoj Simonović lekar (zdravnik) Zombor Bačka.** 4171

Več izurjenih

šivilj za perilo

se sprejme takoj pri

C. J. Hamann, Mestni trg.

Čebulo

ogrsko, popolnoma zdravo

nudim

K 70·— za 100 kg. z vrečami vred prosto na kolodvor Ljubljana dostavljeno. Naročila na **poštni predal št. 102 Ljubljana.** 4089

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOŽA TRUBARJA

USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI

Visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto kron 5·50

NAR. KNJIGARNA V LJUBLJANI, PREŠERNOVA UL. ST. 7

Lijepa put lica i ruka donosi njezinim posjednicima mnogo prednosti koli u zdravstvenom, toli u društvenom pogledu. Fellerova potpuno neškodljiva prokušana „Elsa“ pomada za čuvanje i njegu kože odstranjuje nečistoće kože, sujedice, prišče, čuva proti opaljenosti, sunčanih pjega, bore mrežotine, mrlje itd. — Lončič jače vrsti 6 kruna. Omot i poštarina se doduše računaju posebno ali najjeftinije. —

Umjesto škodljivih sapuna uzimajmo za lice Fellera liljanov mliječni sapun „Elsa“, koji je doista i danas još jako skup, ali i od iste dobrote i neškodljivosti kao prije rata. Bolji i finiji sapun za njegu kože u današnje se doba niti pomisliti ne može.

Bujna kosa može se postiči samo Fellerovom „Elsa“ Tanahina-pomadom za porast kose. Jača kožu na glavi, zapriječuje čelavost i prerano sijedjenje. — Lončič jačje vrsti 6 kruna. Omot i poštarina se doduše računaju posebno, ali najjeftinije.

Za svagdašnju njegu tijela Fellera „Elsa“ toaletne pastile za pranje tijela, dječje kupelji kao voda za usta itd. Cijene K 1·50 po kartonu.

Sobom uzeti i svuda u džepu nositi se može boli ublažujući, hladeči, osvežujući Fellera „Elsa“ mentolni držak (migrenštift) U drvenom mahunu K 1·50. Izvrsno kod glavobolje, migrena, rabi se i protiv uboda zareznika. Voda za oči (collyrium) K 2·50. Kapljice proti zubobolje K 2·50. Pravi nagorski prani sok proti kašlja boca K 3. Francovaka u bocama po K 4·60 te K 12·60.

Za želudac prava švedska tinktura, velika boca K 7·50, balzam (melem) mala boca K 1·60.

Kurje oči brezbolno odstranjuje Fellerova turistička tinktura „Elsa“ (tekučina) skupa sa kistom 3·— K i turistički melem (plaster) po 3 K i 1·50.

Proti znojenja tijela i nogu Fellerov „Elsa“ prašak sa rešetom K 1·50.

Krmni prašak za marvu obljubljena davno pomasta i tražena vrsta opet se dobiva. Karton 2 K. — Omot i poštarina se doduše računaju posebno, ali najjeftinije, što više se dakle na jedan puta naruči, tim se više prištedi. Naručiti treba kod ljekarnika

— EUGEN V. FELLER, Stubica, Elsa trg 238. (Hrvatsko Zagorje). —

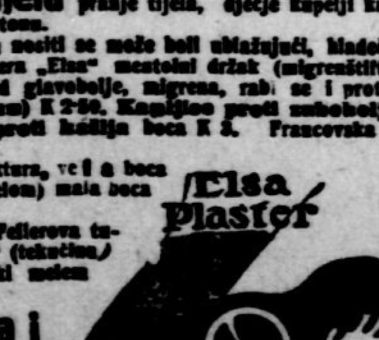

Iščem 2 lepo opremljeni sobi zunaj mesta proti dobremu plačevanju. Cenjene ponudbe na upr. Slov. Naroda pod „C. K. 44/4151“. 4151

Za razprodajo kopit išče tovarna kopit spretnega **zastopnika** proti proviziji. Ponudbe s prima referencami se naj došljejo na **„Prvo jugosl. tovarna kopit in drugih lesenih izdelkov v Loki pri Zusmu.“**

Odda se večja množina finih brusilnih kamnov znamka „kača“ kakor tudi večja množina boljših kos po primerno nizkih cenah. Ponudbe na tvrko **Mihael Omahen Višnja gora** 4169

Kožarsko prirejevalnoj (Herricht) radnji Svetozara Veselinovića, potreban je u Beogradu jedan mladji trgovački pomoćnik i jedan korespondenta, koji bi vodijo i knjigovodstvo. **Svetozar J. Veselinović Makedonska št. 20 Beograd.** 4153

Iščem stanovanje

z dvema sobama, kuhinjo in pripadki za dve mirni osebi, za takoj ali za pozneje. **Valentin Kopitar, upravnik Slovenskega Naroda.**

Mast

Gospodar, ki mi dà stanovanje 2 sob in pripadki, dobi kot nagrado vsak mesec 1 kg masti. Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod **„Mast“.**

Odrasle osebe

moški ali ženske dobe takoj lahek posel kot kolporterji časopisov.

Zglasijo naj se v upravništvu „Slovenskega Naroda.“

Pojasnila o menjavi

nežigosanega denarja

in prodaji

vojnega posojila

daje Anončna ekspedicija Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Mizarstvo na električni obrat!

Da zamorem zadovoljiti v polni meri svoje cenjene odjemalce, sem preuredil svojo mizarsko obrt s stroji na električni obrat. Z ozirom na to prosim svoje dosedanje odjemalce, da mi ohranijo še nadalje svojo naklonjenost. — Dovoljujem si opozoriti vse korporacije in zavode na svoje mizarstvo ter zagotavljam isto točno in solidno postrežbo.

Andrej Kregar

strojno mizarstvo,

Št. Vid — Vižmarje pri Ljubljani.

LOJ

in vse odpadne maščobe kupuje po najvišjih dnevnih cenah

Tvornica mila in sode IGNAC FOCK, KRANJ.

Pšenico, oves, koruzo in ječmen

prodaja samo na cele vagone od postaje Sisak za takoj **veletrgovina z žitom in deželnimi pridelki FRANC WEISS, Sisak.** Ustanovljeno 1881. 3714

Trapistovski sir

se prodaja v vsaki množini po dnevnih cenah. Pismene ponudbe pod **„Trapistovski sir“ na anončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg. 3.**

Skladišče

večje ali manjše in ena šupa **se vzameta v najem.** — Naslov pove upravništvo Slovenskega Naroda. 4117

Proda se salonska garnitura,

mizica, omara za knjige, pisalna miza za dame, ogledalo za K 2300·— in dekoracijski divan za K 850·—. Kje, pove upravništvo Slovenskega Naroda. 4109

Ferdo Primožič

mizarstvo in parketi, Trnovski pristan štev. 4, Ljubljana,

se priporoča za nabavo in polaganje parketov, popravilo in struženje starih podov, likanje z voskom. — Sprejme se vajenec v uk in mlajši mizarski pomočnik, kateri ima veselje do parketarstva.

Po K 8·— VINO Po K 8·—

izvrstno, iz okolice Sv. Ivan Zelina, Kašnia, Križevci i Moslavina kao i Štajersko čez ulico toči se u kleti **Hotela Tratnik Sv. Petra cesta štev. 25.**

Dražba

ročno vezenih proprog

se bo vršila dne 15. t. m. ob 9. uri dopoldne v skladišču „BALKAN“ Dunajska cesta.

Oddajam na debelo in drobno

fini rum, izvrstno slivovko in najfinejše namizno olje po najnižjih cenah

IVAN PERDAN v Ljubljani.

Čemu za pomlad nove obleke

ako se s prebarvanjem starih in kemičnim čiščenjem zamazanih doseže isto.

Najmodernejše barve, prihranek denarja.

Hitra in točna izvršitev.

Prva in največja jugosl. tovarna za barvanje, kemično čiščenje, pranje in svetlo-likanje perila

JOS. REICH, Tovarna: Poljanski nasip št. 4. Podružnica: Šelenburgova ul. 4.

Poštna naročila se točno izvršujejo.

Št. 3277 4133

Razpis.

Pri zdravilišču v Rogaški Slatini se oddajo potom javnega razpisa za zdraviliško dobo leta 1919 nastopni trgovski prostori proti navedenim letnim najemnim zneskom:

I. Zdraviliška restavracija za 5000 K.
II. Hotel „Pošta“ za 8000 K.
III. Trgovina z mešanim blagom v „Tržaški hiši“ za 3000 K.
IV. Brivnica in česalnica v „Zagrebški hiši“ za 700 K.
V. Trgovina z delikatesami za 1000 K.
VI. Trgovina z galanterijskim blagom za 1000 K.
VII. Knjigarna za 500 K.
VIII. Trgovina z zlatnino in srebrnino za 500 K.
XI. Trgovina z urami za 200 K.
X. Krojaška trgovina za 300 K.
XI. Trgovina z modnim blagom (Kokoschineggov paviljon) za 1200 K.
XII. Paviljon za prodajo peciva za 200 K.

Navedene najemninske zneske je smatrati za najmanjše ponudke, vendar poverjeništvo za javna dela pri oddaji ni vezano na najvišje ponudke.

Glede morebitnega prevzema inventarja, v kolikor je last dosedanjih najemnikov, se mora novi najemnik sam pogoditi s svojim prednikom.

Ponudbam, katere je vložiti

do dne 20. aprila t. l.

pri poverjeništvu za javna dela v Ljubljani je poleg ponudbe najemninskega zneska priložiti dokaze: 1. o strokovni usposobljenosti, 2. narodnosti in 3. o zadostni višini obratne glavnice.

Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo zdravilišča v Rogaški Slatini ozir. so tam razvidna.

V Ljubljani, dne 20. aprila 1919.

Poverjeništvo za javna dela.